

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

55 årg

Nr 2/2023

Ur innehållet: Tyska skatter och kolonial historia. Sidis, folkgrupp med med swahilibakgrund

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**

Lars Asker, redaktör mobil 0705 852310
lars.asker133@gmail.com

Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se

Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2023

SVETAN-medlemskap inkl HABARI 300 kr

Medlemskap exkl HABARI 100 kr

Familjemedlem exkl HABARI 50 kr

Ungdomsmedlemskap 150 kr

Prenumeration HABARI 250 kr

Enstaka HABARI 50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

**Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.**

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

2/12 Joha trust & Mama Barbro mm	4/17 Turism
3/12 Mänskliga rättigheter	1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa
4/12 Företagsamhet	2/18 Handkapp, hälsa mm
1/13 Kvinnliga förebilder	3/18 Svetans 50 årsjubileum
2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm	4/18 Religion
3/13 Swahili	1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal
4/13 Tanzaniadag, energi	2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...
1/14 Konst och litteratur	3/19 Grindar som statusmarkör
2/14 Konst och litteratur	4/19 Kibaha 50 år
3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag	1/20 Grindar som statusmarkör
4/14 Jordbruk och industri	2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport
1/15 Nätverksmässa	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
2/15 Zanzibar	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
3/15 Forskningsamarbete	1/21 Digital entreprenör mm
4/15 Valet	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängen
1/16 Valanalys	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
2/16 Ungdomar och framtiden	4/21 Nobelpris, Stig Holmqvist, JOHA
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
4/16 Blandat	2/22 Tingatinga jubileum
1/17 Volontärbete	3/22 Ushirika wa Neema, Udornas tid
2/17 Swahili	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Ubwa
3/17 Rättsväsende	1/23 Tanzaling, Sinti bin Saad, Tusker

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Åke Abrahamsson tillsammans med skattletare i närheten av Lindi. Foto Åke Abrahamsson

Flyeralarm AB, Stockholm 2023, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 2/2023

SVETAN

www.svetan.org
www.facebook.com/SvenskTanzaniska

Postadress:
c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg

STYRELSE

Rehema Prick, ordförande
rehema.prick@telia.com

Linus Dunkers, sekreterare
linus@dunkers.nu

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

Jeanette Olsson, ledamot/Tumaini
msjeanetteolsson@hotmail.com

Emma Kreü, ledamot
emmakreu@gmail.com

Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com

Harriet Rehn, suppleant
harriet_rehn@yahoo.se

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Helena Stigsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

ORDFÖRANDE

I skrivande stund förbereds Svetans årsmöte den 22 april i Stockholm, där vi hoppas att träffa så många medlemmar som möjligt. Då blir Svetan och Friends of House of Culture en förening.

Svetan fick inbjudan från Riksförbundet TANRIKS till deras årsmöte den 11 mars.

Riksförbundet Diaspora Council Sverige, ordnade en miljö, kultur och turismkväll i Göteborg. Mer om detta i separat artikel.

Det behövs fler kvinnor i politiken i Tanzania. Sida stödjer projekt som drivs av FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och FN:s enhet för jämställdhet och kvinnors egenmakt. Projektet bidrar till att stärka kvinnor på politiska positioner. UN Women och Tanzania Gender Network Program (TGNP) har utbildat majoriteten av de kvinnor som nu har centrala politiska och andra ledarskapspositioner.

Sida stödjer programmet Education Program for Results som stärker landets grundskola. Det sker exempelvis genom att se till att skolpengen når skolorna i tid och att de lärare som finns är jämnt fördelade. Stöd betalas ut i efterhand efter att ett visst antal mål har uppfyllts.

Svetan bör och kan öka medlemsantalet inte minst från den yngre generationen från Tanzania genom att ordna seminarier, utställningar, studiecirkel och skapa kontakter med andra föreningar både i Sverige och i Tanzania. Varje medlem kan också bidra till medlemsrekryteringen genom att sprida information om Svetan till våra vänner.

Bästa hälsningar

Rehema Prick

Åke Abrahamsson:

Tyska skatter i Östafrika

För över 100 år sedan var det slut på tyskarnas styre i Deutsches Ostafrika, nuvarande Tanzania utan Zanzibar. Det var ett resultat av 1:a världskriget 1914-1918, där Tyskland stod som den stora förloraren. Den tyska kolonin blev nu ett mandat under Nationernas Förbund (senare FN), som engelsmännen skulle förvalta under namnet Tanganyika.

Ett minne från den tyska tiden är de skatter som tyskar sägs ha grävt ner, när de var osäkra på sin framtid i kolonin. En dag skulle de komma tillbaka, leta reda på sina klenoder och fortsätta sin verksamhet. Kriget skulle inte pågå så länge i Europa sades det och därmed inte i kolonierna heller.

Under mitt senaste besök i Tanzania i november 2022 blev jag bekant med en energisk man, Nadtulla W. Samike, som var intresserad av Lindis historia och även hade specialintresse om tyska skatter i Lindi-regionen. Vi träffades kort innan min vistelse var över i Lindi och hann med en utflykt i distriktet som jag vill berätta om här.

En farmares skatt

Karl Vieweg var en av de tyska farmare, som hade tagit värvning när 1:a världskriget började i Östafrika. Han deltog i mobiliseringen 1914 vid gränstrakterna mot Kenya, i Arushaområdet till att börja med. Året därefter, 1915, fick han lov att återvända kort till sin farm för att producera mat inför kommande behov för arméns manskap. Karl Vieweg var ogift och han var orolig för farmens tillstånd under sin frånvaro. Åkrar växte igen och ogräs spred sig. Enligt nyheter från Europa, som kom via neutrala Mocambique, förstod han snart, att kriget kunde bli långvarigt. Dessutom insåg Karl att lugnet som lagt sig ef-

ter de första krigsmånaderna snart skulle förändras till ett brutalare krig i Östafrika. Så han bestämde sig för att skydda och bevara sina värdeföremål till den dag då kriget var slut och när han kunde återvända till farmen. Föremålen lades i en låda, som grävdes ner på hans mark. Karl gjorde detta i skogen under nattetid och hade ingen annan med sig till hjälp. Bara han själv visste var skatten låg; I en skärningspunkt av fyra gamla träd, som hade sparats i markområdet. Endast elfenben nämns som nedgrävda föremål; 24 st, varav 22 var från Arushatrakten där det hade skjutits elefanter till matförrådet åt de tyska trupperna.

Viewegs skrivare Ali, som vaktade hus och tomt när Vieweg återgick till sin krigstjänst, fick senare utstå tortyr av engelsmännen i försök att få reda på var Viewegs pengar och andra värden fanns gömda, men han visste inget. Vieweg själv blev krigsfånge och deporterad till Tyskland vid krigets slut. Han återsåg inte sin farm eller skatt. Hans son Burkhard, som berättar historien om sin far, konstaterade över 50 år senare, 1972, att det var omöjligt att hitta skatten i det förändrade landskapet där farmen låg inte långt från Pugu som numera är en förort i sydvästra delen av Dar.

I vilken omfattning detta skedde bland tyska farmare och näringsidkare, vet jag inte. Likadant med företag, organisationer och myndigheter; gömde de tillgångar? De retirerade tyska styrkorna fördärvade i regel vapen och ammunition samt matförråd, som de inte ville att fienden skulle få ta del av och som de själva inte kunde ta hand om under reträtt. Känt är att ånglok grävdes ner och ångfartyget Graf von Goetzen, numera Liemba, sänktes i Tanganyikasjön. I något fall kunde de gömma vapen i hopp om att slå tillbaka fienden och kunna återtaga sin gömda "reserv".

Under mina senare besök har jag mer uppmärksammat att det finns folk som har förhoppningar om att kunna hitta nedgrävda tyska skatter lite varstans i södra Tanzania.

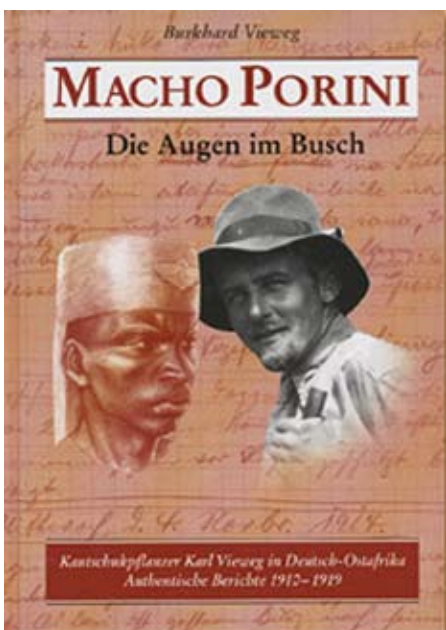
Skatter på ett slagfält?

Vid besök till Mahiwa, där ett stort slag ägde rum i oktober 1917, hade jag hjälp av två yngre män, Duula och Christopher, att ta mig runt i dalgången. Det fanns inga direkta minnesmärken, utan landskapsmiljön fick förtydliga kartritningar och berättelser. Jordan gömde en del och bönder visade mig patroner, som de hade hittat i jorden när de brukade den. På ett ställe hade en bonde stött på en trälåda med gevär för decennier sedan. Polisen tog hand om de 36 gevären som ansågs vara i ofärdigt bruk. I samband med denna plats visade mina guider två närliggande platser där de hade grävt. De verkade lite besvikna. -Varför grävde ni här, undrade jag. -För att trädet här har karvats på stammen, blev Christophers svar. Det var åverkan på en del av stammen, vilket enligt dem indikerade att något var nedgrävt.

Vi passerade även en större grop, som en annan man hade grävt för att hitta en skatt, men han fann inget och gav upp enligt Christopher. Mina guider var tydligt intresserade av skatter och uppskattade när jag berättade om användandet av metalldektorer vid letandet efter militära fynd. Vi hade väl olika tankar om vilka föremål som skulle kunna hittas, men vi insåg att det i stort sett var en omöjlighet att importera och använda en metalldektor privat.

Rykten och ett fall i Lindi

Skattletande fanns även på närmare håll i Lindi. På andra sidan viken om staden

Bok om Karl Vieweg, skriven av hans son Burkhard Vieweg.

S/S Goetzen som sänktes i Lake Tanganyika, återupptod som M/S Liemba

ligger halvön Kitunda, där det låg en stor sisalodling tidigare. En liten utflykt dit rekommenderas då man får en fin vy över Lindi stad. Där finns även några grottor längs bergsryggen, som man kan besöka. Det sägs att tyskar i staden tog värdeföremål upp till dessa grottor och gömde dem där. Det pratas om att det kommer folk hit och letar efter skatterna, men ingen sägs ha lyckats hitta något ännu. Eller har någon lyckats och håller tyst om det? Frågan är dessutom om det gällde personers privata initiativ eller var en av myndigheter organiserad värdetransport till skattgömmorna.

Sökandet efter en skatt sker inte bara i grottor, gravar och allmänt i marken. Även inne i byggnader kan skatter tänkas finnas. I Lindi stad skedde för en kort tid sedan en aktion av några försigkomna herrar i den gamla byggnaden, som Provincial Governor bodde i. Det skedde nattetid och en väg förbi huset stängdes av. Allt under hemlighet förstås. De valde ut ett rum och grävde ner genom golvet. De sägs ha haft en scanningsutrustning till hjälp och haft kontakt via telefon med någon insatt person i England, som kunde uttala sig om scanningen och ge di-

rektiv. Slutligen fann de en låda och inuti den fann de ett skelett, inget annat. Det sägs ha varit en ung okänd kvinnas grav, men inget mer hittades.

Så berättade min vän Mathew, som var bekant med en av aktörerna, i en ton av en bra god historia för fyra år sedan. En historia som lät som en väl planerad aktion med ett stort kap i sikte, men så det blev inte! I november 2022 hörde jag av Mr. Samike en helt annan version av denna historia. Hur arbetet gick till sades inte, utan bara att här pågick en nattgrävning, där skattsökarna fann en skatt och sedan gav sig av med rikedom. Vad skall en tro?

Skatten i Lindis hamn

I Old Africa Magazine, juni-juli 2014 stod det om en penningskatt, som kan motsäga det som sades om tyskarnas grottförvaring i Lindis Kitunda. ”In 1919 my grandfather was Provincial Commissioner in Lindi, Tanganyika and my father was a 12 year old boy. One day my grandfather asked my father if he would take the numerous sacks of German coins and notes in the government launch and dump them all in the harbour. My father

Bonden Mzee Thabiti i Mingoyo

obeyed”. Michael Cadiz, Kent från England skrev detta.

Det släpptes ett antal säckar till hamnens botten i Lindi med gamla tyska mynt och

Skattletare i Mingoyo. Från vänster Samike, alltid med telefonen i beredskap (även som ljudupptagare), bonden Ali, som visade vägen dit, författaren, grävmaskinisten Nduto samt tomtägaren och berättare Mzee Thabiti.

Ristningen som tidigare fanns på trädet på platsen, uppritat i sanden

sedlar som låg samlade i Guvernörshuset. Säckarnas bakgrund, om det är insamlade mynt och sedlar i den södra regionen eller om det är från staden Lindis område nämns inte. Det är flera, ”numerous”, säckar vilket antagligen betyder ett regionalare perspektiv på insamlingen av den tyska valutan i Lindi. Den ansågs som värdelös för den nya kolonialregeringen och skulle försvinna från marknaden. Om skatter var deponerade i Lindis Kitundas grottor är det troligt att de blev konfiskerade av brittena.

Tragedin i Mingoyo

Mr Samike säger att det finns 17 utpekade platser i regionen med skattgömmor och han ville visa mig några. Jag är mycket skeptisk till förekomsten av alla dessa skatter, vilket jag också påtalar. Samike insisterade dock verkligen på att vi skulle åka till Mingoyo, 2-3 mil söder om Lindi, och besöka en skattplats, där sökning hade misslyckats. Med oss åkte också Mr Nduto, som var bekant med platsen.

Vi åkte mot Masasi och i utkanten av Mingoyo där cashewnutsträden börjar präglade landskapet svängde vi in på en liten stig bland träden. Passande reste vi med två motorcyklar. Nduto behövde lite stöd av en bonde, Mr Ali, i sökandet; det var ju år 2001, som han hade varit här. För 21 år sedan! Vi var nära stora vägen och framme vid platsen såg det ut som en sandgrop.

Nu berättade Nduto, som är grävmaskinist, för oss om sin oförglömliga insats på denna plats och han var mycket rörd. Han hade blivit ditkallad från Lindi för att röja upp efter en olycka. Nduto anlände med sin caterpillar och uppdraget var att gräva fram två skattletare, som hade grävt djupt i sandjorden efter en skatt och blivit begravda under rasmassorna. Efter att ha kommit fram till den stora sandhögen såg

han efter en stund att insekter kom upp ur jorden på ett ställe. Där började han gräva och efter några timmar fick han syn på två karlar, som var döda. De stod omfamnande varandra, skyddande varandra och/eller tröstande och bedjande efter högre makters nåd. De såg oskadade ut och Nduto glömmet aldrig den synen och han upprepade denna del av berättelsen några gånger. Han trodde också att skattgömmen var minerad och att en explosion hade utlöst raset, men han förtydligade inte den förklaringen.

Det sägs vara en tysk skatt som krävde ett grävande av 100 personer. Den lades djupt och det spekulerades om det fanns en gång nedertill i gömmen. De 100 personerna som grävde avrättades efter fullgjort arbete. Inga vittnen skulle få finnas kvar. När skedde detta grävande? Nduto visste inte, han nämnde 1920-talet, men det var en omöjlighet med en tysk närvaro då. Jag tror att det skedde, om det nu har skett, i oktober 1917 då tyskarna var på reträtt i området. Antagligen militärer i brådska med överflödigt material som skulle gömmas eller kanske föremål från verksamheten i Mingoyo? Som sagt, militären förstörde ofta materiel eller ammunition, som de inte kunde ta med sig, men tanken kunde vara också att gräva ner och återvända senare och kunna använda det.

Till vår grupp anslöt sig Mzee Thabiti, som nyfiket undrade vad vi sysslade med. Med all rätt. Vi var på hans tomt och alla cashewnutsträden var ju hans i området. Han var född här, var 80 år gammal och han konfirmerade det vi hade pratat om. Hans far hade berättat för honom om det som hade skett 25 år innan Mzee själv föddes. Han tillade hur man märkte ut skattplatsen. Det skedde genom att rista in ett märke på två gamla träd och ge in-

Skattgropen, gropen i Mingoyo där grävandet övergivits när grävaren blev skrämmd.

formation om platsen. Mzee Thabiti ritade märket i sanden och sade att de två träden inte står kvar längre

Även Nduto ritade märket, vilket antagligen är en känd symbol, vilket Samike hade frågat efter dessutom. Samike har teorin klar kring skattplatser.

Mzee Thabiti tror att skatten fortfarande finns kvar i marken, men vem vet. Samike tror nog det också, men han blir lite osäker när han hör Nduto säga att polisen som var ditkallad hade sagt till Nduto att åka hem till Lindi. Polisen var kvar och Nduto menar att han inte vet vad som hände sedan med skatten. En antydning om att polisen var intresserad av att ta hand om skatten. Några dagar senare deltog Nduto också vid begravningarna av männen i Ndanda och Masasi.

Kyrkogården med betongfundament, utpekad som märke för skattgömma.

Mzee visar sin skattplats

En skattletare i Mingoyo

När vi var i Mingoyo passade vi på att söka efter en gammal begravningsplats där soldater från 1:a världskriget lär ha begravts. Finns det kvar några, de har väl flyttats till en krigsbegravningsplats i Dar es Salaam, tänkte jag.

I norra utkanten av Mingoyo låg den f.d. begravningsplatsen nu med böljande upphöjningar av marken i rader. Här hade alla döda soldater grävts upp och flyttats till Dar es Salaam. Bara vita soldater med engelsk bakgrund i majoritet. Det skedde omkring 1968. Det syntes ett betongfundament och ett kapell hade stått här tidigare.

Vårt besök hade uppmärksammats av närboende och en grupp av män kom och berättade entusiastiskt för oss om det hela. Samike påpekade att betongfundamentet påminner om ett sådant på Pili kyrkogård i Lindi och att det är mycket möjligt att här finns en skatt nedgrävd. Jag betvivlade det.

Mr Samike pratar med de lokala besökarna om tyska skatter och då träder en gammal man, mzee, fram och berättar om att han hade grävt på sin mark. Efter sex dagars hård grävning stötte han på en låda och började känna sig dålig. Han såg flygande fladdermöss i någon slags lila färg omkring sig och började även få irritationer och utslag på huden från jordmassan som låg omkring lådan. Det blev psykiskt mycket jobbigt och han bestämde sig för att avbryta och skyfflade jord tillbaka över lådan. Han avslutade grävandet. Nu ville han visa oss platsen och vi drog dit med våra motorcyklar. Vi kom till hans grop, som var lite risig med vegetation.

Intill fanns ett kapat träd där bark hade lossnat, vilket sades vara en fingervisning

om att det fanns en skatt här. Inget speciellt märke, svårt att tyda tyckte jag. Det var en fångslande berättelse där en psykologisk press och stress kom över honom. Det var på hans egen tomt, men vad som fick honom att gräva just här vet jag inte, men han pratade om en tidigare bosättning här intill, vilket kunde innebära oro om förfäders och andars inverkan på honom. Vid grävning på begravningsplatser är det än mer press på skattsökaren. Platsen är helig och här finns större inverkan av förfäders andar. Dessutom är folk i omgivningen starkt illa berörda av denna olagliga handling.

Mzee hade två ställen till att visa 100 m därifrån och Samike följde med honom för att studera platsen. Vi andra började tänka på hemfärd innan mörkret skulle inträda. Dagen var lång och det var dags att dra sig tillbaka till Lindi innan natten tog vid. Tyvärr havererade Samikes motorcykel på byvägens svårforcerade sand innan vi nådde huvudvägen. Han bogserades hem av den andra motorcykeln, medan jag och Nduto åkte minibuss till Lindi. Vi kom alla tillbaka innan skymningen lade sig över staden.

Spridda rykten

Tyska skatter i Tanzania är ett ovisst och spännande ämne att studera. Det handlar ofta om nattliga, hemliga och olagliga aktiviteter med inslag av magi, rädsla och fara i jakten på en skatt. Det sägs att en skattgömma kan skyddas genom minering också. Skattjakter är igångsatta av rykten och innebär dessutom ofta fysiskt hårt arbete genom grävning.

Tanken slog mig, handlade det bara om södra Tanzania? Hur var det i övriga Tanzania?

En sökning på nätet gav föga, men ett intressant fotoreportage från Amani Nature Reserve vid Usambara visade en grupp skattsökares prospekt. Flera gropar var grävda i en skog vilket är ett klart lagbrott, samt en grävd grop fanns i ett rum i chefsvillan i Amani's gamla tyska forskningscenter. (påminner om gropen i Lindi's gamla Guvernörsbostad). Här framställde tyskarna bland annat kininpreparat mot malaria. Några uppgifter om att skattsökarna hade lyckats hitta någon skatt gavs inte. Däremot kan det fastställas att företeelsen av jakt på tyska skatter inte bara är en angelägenhet i södra Tanzania.

Ett tips om att boken *Seventeen Letters to Tatham* innehöll ett rykte om en skatt i Tanga var ytterligare en bekräftelse, som jag tog del av. Författaren Ann Chrichton-Harris berättar om ett besök i Sakaraniparken där tyska soldater och hjältar från slaget i Tanga hade begravts 1914. På platsen finns en cirkulär byggnad

ca 1 m hög. En lokal myt säger att tyskarna gömde skatter i Tanga och här i Sakarani sades det att just vid denna byggnad finns en skatt gömd. Det hade grävts runt om byggnaden och ett hål var gjort på mitten av byggnaden. Troligen var det en brunn menade författaren och gjorde ett försök med att släppa ett litet batteri genom ett hål, sekunder räknades och ett plask hördes. Det konstaterades att det var en brunn som var närmare 12 m djup.

Det pågår alltså rykten lite varstans i Tanzania, och under mitt nätletande blev jag förvånad över fall från Kenya också.

I byn Mairagusha nära Naivasha går ett rykte att tyskar som fanns här i slutet på 1800-talet gömde en skatt i en grotta, som folk ånyo vill söka. Det blev en nyhet i media år 2014 och 2020, främst p.g.a. att byns vattenkälla som härrör från grottan utsattes för störningar och försämring. Politiker och polis inblandades i händelsen och sökare utifrån, främst Naivasha, gjorde nattliga besök till grottan. Äldre bybor menade att skatten sedan tidigare har sökts, men inte hittades. Den finns inte. Grottan stängdes genom en betongvägg, vilket nu hade brutits igenom av skattsökare.

Tankar om ämnet tyska skatter finns på olika platser, är det bara som en lotteridröm, eller finns det konkreta bevis på fynd gjorda? Troligen fann man en del "skatter" direkt efter kriget, då de allierade sökte efter pengar och värdeföremål som hade ägts av tyskarna. Vid nämnandet av plantageägaren Viewegs gård blev ansvarige Ali förhörd och torterad för att berätta om gårdens värdegömma. I Lindi berättas om en drös av säckar med beslagtagna värdelösa tyska mynt och sedlar, som sänktes i hamnen 1919 tätt inpå krigsslutet. En ny valuta skulle introduceras och den gamla tyska avslutades.

Det går många rykten om tyska skatter. Vännen Samike säger att tyskar och araber känner till platserna med skatter. De håller det hemligt och skattsökare får pröva och analysera med hjälp av lokala medborgare. Det lär bli en fortsättning och en del att utforska framöver således.

Text och foto: Åke Abrahamsson

Källor:

Bok: Macho Porini. *Die Augen im Busch*. By Burkhard Vieweg, Margraf Verlag, 1996

På nätet: *Tanzania Treasure Hunters* by Joris van Alphen, jorisvanalphen.com

På nätet: *Treasure Hunters Seek 'Hidden' Treasure in Central Kenya*, voanews.com

Tysklands koloniala brott i Tanzania

Att komma överens om det tyska kolonialstyrets brott i Tanzania är avsett att stärka relationerna mellan de två länderna. Processen är fortfarande i sin linda. Frågan om ersättning diskuteras också i Tanzania.

Det är ofta aktivister och historiker som håller minnet av tysk kolonialism vid liv efter mer än 100 år. Det är tack vare dem som debatter om återlämnande av kulturella tillgångar och kompensation för koloniala orättvisor har hittat sin väg in på den politiska agendan - som exemplet med Namibia visar.

Hittills har det varit tyst runt Tanzania, en del av den tidigare kolonin Tyska Östafrika. Men det vill politiker på båda sidor nu ändra på. Det handlar om återlämnandet av mänskliga kvarlevor av otaliga offer från kolonialkrigen, som förvaras på tyska museer, och om återlämnande av kulturföremål - så kallad plundrad konst.

Det är fortfarande en lång väg att gå, processen för att komma över grymheterna under den tyska kolonialtiden i Tanzania har bara börjat. Men tyska skådespelare uppmanar dem också att skynda sig. Enligt Katja Keul (Alliance 90/Greens), vice utrikesminister. "Händelserna är inte tillräckligt välkända vare sig i Tanzania eller i Tyskland", sa Keul till Deutsche Welle. Och det är viktigt att göra något, för grova brott har begåtts.

Omvärdering inte för sent

"Det är inte på något sätt för sent för det här projektet," sa den tanzaniske historikern Philemon Mtoi till Deutsche Welle. "Tiden är rätt att börja om, att försona människor och forma en gemensam framtid." Tyskland borde se till att det "inte förstör de relationer som fanns i Tanzania även efter koloniseringen", tillägger Mtoi.

Mtoi råder att de ansvariga i Tyskland att förhålla sig kritiskt till denna uppgift och noga tänka på hur de returnerar föremål. Dina gester ska vara autentiska, komma "från botten av ditt hjärta". Tyskland måste alltså ärligt se till att det förflutna kommer att granskas.

Grova brott i Tanzania

Flera uppror utkämpades brutalt under kolonialstyret. Utvecklingen kring Maji Maji-upproret 1905-1907 i Östafrika var särskilt förödande, och historiker uppskattar att upp till 300 000 människor dödades när upproret slogs ned. Otaliga dödsfall och ben hamnade sedan i Tyskland.

Enligt viljan från det federala utrikeskontoret och den preussiska kulturarvsstiftelsen i Berlin ska de jordiska kvarlevorna lämnas tillbaka till Tanzania eller begravas på lämplig plats. Enligt stiftelsens ordförande Hermann Parzinger tog stiftelsen 2011 över den stora samlingen av mänskliga kvarlevor från Charité Medical History Museum.

De stals från bykyrkogårdar i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet, främst för antropologisk forskning i Tyskland, säger Parzinger till DW. "Detta är allvarlig förstörelse, grovt brott, som skulle ha varit straffbart här i Tyskland då som nu."

I detta avseende bör nu hela inventariet återlämnas. Det finns dock en skyldighet att samla all information, även i arkiv i östafrikanska länder inför ett återlämnande, för att så exakt som möjligt fastställa bennens exakta ursprung.

Ersättningsfrågan på bordet

Detta hände - det finns en publikation om det som gjordes med kollegor från Rwanda och Tanzania. "När projektet avslutades för två eller tre år sedan skickade vi den här informationen till de relevanta delstaterna för beståndet av 1 200 dödsfall - cirka 250 kommer från Tanzania, cirka 900 från Rwanda och 35 från Kenya," sa Parzinger till DW.

Motståndskampen Mkwawas skulle dök senare upp i Bremen.

Sultan Mkwawa som bekämpade tyskarna i Maji-maji upproret.

Tanzania ökar också trycket på den federala regeringen att ta ansvar för tyska krigsförbrytelser under kolonialtiden i Östafrika. I början av 2020 uppmanade Tanzanias ambassadör i Berlin, Abdallah Possi, den federala regeringen att "förhandla om skadestånd" för brott som begåtts under den tyska kolonialtiden i Östafrika.

Tanzanias regering förbereder sig för närvarande för att arbeta tillsammans med den tyska regeringen och har tillsatt en särskild kommitté för detta ändamål, säger Said Othman Yakubu, statssekreterare i ministeriet för kultur, konst och sport, till Deutsche Welle. "Kommittén är fortfarande i arbete", säger Yakubu. Så fort förhandlandet på den tanzaniska sidan är klarlagt kommer det konkreta svar. "Frågan om ersättning är en av punkterna på bordet", säger Yakubu.

En gemensam specialutställning om Tanzanias historia planeras också som en del av processen som ska kartlägga koloniala förbrytelser.

Healing kan inte köpas

Enligt historikern Mtoi borde det dock inte i första hand handla om betalning av skadestånd, för ingen kan köpa fred och helande i samhället enbart med det. Enligt Mtoi ska regeringen, politikerna och även de drabbade familjerna inte använda dessa möjligheter som ett ”gyllene ögonblick för att få en ekonomisk fördel”.

Snarare måste de respektera det faktum att deras historia inte kan kompenseras av materiell vinst, utan bör återställas och vårdas – oavsett vad afrikaner och tanzanier gick igenom under den tyska regeringen på den tiden.

Omvärdering stärker vår syn på framtiden

Att arbeta igenom historien tillsammans skulle se till framtiden och få en mer intensiv relation från den, sa Katja Keul till DW. Men för tillfället är det fortfarande mycket som berör Tanzania som är mörkt. – Det betyder att även på andra sidan måste det först klargöras vad exakt man behöver och hur vi kan gå samman, säger Keul.

En utställning i september på Humboldt Forum i Berlin kommer att behandla Tanzanias samling kritiskt. Föremålen från Maji Maji-kriget förväntas sedan visas 2024 och sedan återlämnas till Tanzania.

Från <https://www.dw.com/de/kolonialverbrechen-deutschland-und-tansania-wollen-aufkl%C3%A4ren/a-65068986?maca=de-EMail-sharing> den 21 mars 2023

* * * * *

Denna artikel har redaktionen fått tips om från en läsare, tack! Vi tar gärna emot tips från Habaris läsare.

Tysk kolonial tjänsteman transporteras av östafrikaner

Fångar efter Maji-maji upproret mot tyskarna.

Tanzanias president Samia Suluhu Hassan tog 2022 emot vice utrikesminister Katja Keul och ambassadör Regine Hess

Möbelkulturens utveckling

Sängar är något tanzanier lägger mycket pengar på och det finns gott om snickare som gör fina sängar men däremot är andra möbler ofta är klumpiga och saknar finish.

Den viktigaste och första möbelen när tanzanier sätter bo är sängen och den skall vara stor. Några 60-cm-sängar som tidigare var vanliga i Sverige är inte att tänka på.

I enrummare i fattiga områden används sängen som sittmöbel. Bändsoffor är ett helt okänt begrepp.

Jag skriver här om tanzanier som bor i städer och tätorter och om något mer välbeställda på landsbygden. Det ligger inga efterforskningar bakom, ta det mer som en trendspaning.

Soffgrupper och TV-skåp

Sedan skaffar man en soffa, med fåtöljer, ju större dess bättre. Har man råd och plats inreds vardagsrummet gärna med stora

soffor runt alla väggar. De kompletteras i första hand med taburetter som tjänstgör som små bord och gärna med ett lågt "kaffebord". Tidigare hörde ett stort högt skåp för porslin, glas och prylar och med en plats för en TV i mitten, till standardmöblemang. Sedan platt-TV kom med stora skärmar säljs nu istället TV-bänkar, ofta med hyllor för prydnadssaker och fotografier, och kanske någon enstaka bok. Bokhyllor saknas i hemmen såväl som i möbelbutiker.

Det var först på 2000-talet som hus och lägenheter försågs med inbyggda garderober och linneskåp. Klädskåp och byråer är inte särskilt vanliga. Särskilt inte i fattigare hushåll där man förvarar kläder m.m. i res-

väskor, plåtkistor (som är närmast obligatoriska för elever i internatskolor). Eller så hängs kläder helt enkelt upphängda på ett snöre och på spikar på väggen.

Hatthylla innanför dörren är okänt men en skohylla där blir allt vanligare. Svenskar anses ju lite udda med att ta av sig skorna innanför dörren men i Tanzania är det obligatoriskt.

Matbord och stolar

Matbord och stolar hittar man nästan enbart hos högre medelklass och förmögna. Men däremot är de stapelbara plastfåtöljerna som spridits över hela världen vanliga. Med tanke på trångboddhet är det förvånande att klapp- eller fällstolar inte har någon spridning. De är faktiskt vanligare på landsbygden i form av mycket enkla grovhuggna och låga fällstolar.

Sängar

De flesta köper sin säng från *jua kali*, möbelsnickare på vägkanten ("jua kali" = skarpa solen). De finns i både enklare och mer påkostade varianter tillverkade i ädelträ, alla demonterbara. De mer påkostade har gavlar med sniderier i swahilitradition.

Förvånansvärt få är utrustade med ställning för moskitnät. De riktigt dyra traditionella swahili-arabiska sängarna har alla ställning för att bära upp moskitnät.

På nya hotell och hos förmögna blir det allt vanligare med tvådelade moskitnät som dras runt sängen hängande från gardinskenor i taket.

Sedan ett tiotal år tillbaks ser man allt fler sängar i enkel nordisk "Ikeadesign".

Sängar säljs utan madrass. In på sjuttio-talet var traditionella madrasser stoppade med kapokfibrer vanliga, för att ersättas av skumgummimadrasser. Numera är fjädermadrasser vanligast.

Babysängar är ganska ovanliga. För skolbarn är våningssängar mycket vanliga.

Säng- eller läslampor är mycket ovanliga men det kan finnas en strömbrytare på väggen vid sängens huvudända för takbelysningen.

I möbelaffärer finns importerade grandiosa dubbelsängar ofta med stoppade gavlar i pastellfärger, inklusive nattyggbord.

Imara Furniture Factory

På åttio- och nittiotalet var Gösta Ericsson primus motor i Imara möbelfabrik i Moshi,

Fåtölj och matbordsgrupp från Imara Factory i Moshi

som tillverkade IKEA-liknande möbler. En del även i delar för montering. Man använder mycket softwood istället för mycket dyrare ädelträslag som *mninga*. Ädelträ är dock mycket hållbarare och motståndskraftigt mot insekter såsom termiter. Det klassiska knepet mot dessa insekter är låta benen stå i konservburkar med lite fotogen. Det gällde i ännu högre grad för det skafferiskåp med nätvägg som ingick i det statliga standardmöblemanget.

Imarafabriken i Karangaområdet i Moshi är fortfarande verksam. Det är förmodligen Imara som gjort att man hos jua kali möbelsnickare ser allt fler sängar av Skandinaviskt snitt. (Imara = stark, tillförlitlig, hållbar).

Böjträsmöbler

En särskild möbelgrupp utgörs av lokalt tillverkade böjträsmöbler av 2-3 cm tjocka vidjor av Mwarubaini-trädet (Neem tree, *Azadirachta indica*) också känt som Mki-lifi. Virket är motståndskraftigt mot röta, termiter och andra insekter men mest är trädet känt och uppskattat för dess medicinska egenskaper. Bladen och barken sägs vara verksamma mot 40 olika krämpor, därav swahilinamnet mwarubaini som betyder 40-trädet.

När de stapelbara plastfåtöljerna i stort tog över marknaden diversifierade man och började tillverka klädhängare, hyllor, pallar, solbritsar mm. Redan tidigare gjorde man små bord. Numera är de här billiga möblerna ofta brunlaserade, tidigare var de alltid obehandlade.

Se mer om lokala böjträsmöbler i Habari nr 2022-2 om Wakambamöbler.

Freretown

I mitten på 1800-talet bedrev engelsmännen en omfattande patrullverksamhet till havs för att stävja slavhandel. Många till havs befriade slavar skeppades till Indien där de kristnades och ofta fick hantverksutbildning. En del blev kvar i Indien och än i dag utgör ättlingarna en befolkningsrest, Sidis, som Abdulaziz Lodhi skrivit om. Många kom tillbaks till Östafrika, "Bombay boys" men hade ofta svårt att anpassa sig. Mycket få återkom till sina hemtrakter i inlandet utan bosatte sig i Freretown, en missionsbosättning på fastlandet norr om Mombasa, uppkallad efter Sir Battle Frere. Han förhandlade fram förbud mot slavhandel med Sultanen på Zanzibar.

Än i dag finns det gott om snickare längs Mombasas norra utfart vars förfäder lärt sig finsnickeriarbete i Indien.

Även i Bagamoyo fanns det en koloni av frigivna slavar, dock mycket mindre.

Text och foto: Lars Asker

En Jua kali verkstad för framför allt böjträsmöbler - wakamba.

Säng med snidad gavel, försedd med ställning för myggnät, i en jua kali-verkstad

Den här typen av sängar finner man i möbelaffärer och på varuhus, ofta importerade från Sydafrika, liksom kaffebord i blankt stål eller "guld" med glasskiva.

Tidningskrönikan: Försoningsprocessen går vidare

I perioden februari-april dominerar nyheter om nya steg i den politiska försoningsprocessen. Mama Samia har deltagit i ett möte i Arusha som anordnats av oppositionspartiet Chadema, och Godbless Lema har kunnat återvända från Kenya utan hot om åtal. Det verkar som arbetet på en ny konstitution, vilken krävs av oppositionen, snart kommer igång.

De förbättrade relationerna med utlandet håller i sig, och under perioden har Mama Samia gästade Sydafrika och haft besök av USAs vicepresident Kamala Harris. Mycket lovande avtal har slutits med australienska bolag om utvinning och bearbetning av strategiska mineraler.

Mo Dewji uppåt bland Afrikas rika

Mo Dewji, Östafrikas enda dollarmiljardär, har klättrat till plats 13 bland Afrikas rikaste enligt Forbes. Men Dewji har lovat skänka bort halva sin förmögenhet, som nu uppgår till \$1,5 miljarder, till välgörenhet. Dewji gillar fotboll och är hälftenägare till det laget Simba. 31/1 Daily News

Korruptionen minskar enligt CPI

Enligt CPI, Corruption Perceptions Index från Transparency International, var Rwanda 2022 klart minst korrumpert i Östafrika. Tanzania kom dock på andra plats (plats 94 bland 180 av världens länder) och har stadigt förbättrat sin ranking sedan 2020. 2/2 Daily News

EAC återstartar fredscenter

EAC har beslutat återstarta verksamheten vid Nyerere Centre for Peace Research. Fredscentret startade redan 2006 men har sedan dess legat i träda. Trycket att påbörja verksamheten har framför allt kommit från den unga generationen av östafrikaner. Verksamheten kommer att drivas av EAC i samarbete med Arcadia University's International Peace and Conflict Resolution Programme och the American Graduate School for International Relations and Diplomacy. 7/2 Daily News

16 olämpliga böcker förbjuds

Utbildningsminister Mkenda har förbjudit användningen av 16 böcker i undervisningen, bland annat serien om Wimpy

Utbildningsminister Mkenda förbjuder olämpliga böcker i skolorna.

the Kid av Jeff Kinney, och böcker om sexuell läggning. Skolor och institutioner som inte hörsammar förbudet riskerar nedstängning. Ministeriet uppmanar föräldrar och allmänheten att rapportera om olämplig undervisning. 14/2 Daily News

Frihandel för kaffe från juli

Kaffe (färdigt, ej bönor) blir den första produkt Tanzania kan sälja tullfritt enligt det afrikanska frihandelsöverenskommelsen AfCFTA. Enligt minister Kijaji finns tio produkter som kan exporteras tullfritt inom kort. 14/2 Daily News

Media glada efter två år med Samia

Två år in på Mama Samias presidentperiod är inga media längre nedstängda, och rapporteringen är friare. Presidenten fordrar visserligen att media följer lagar och förordningar. Men om media bryter mot lagar och regler skall straffen vara kända, och processen transparent. Att stänga ned media skall inte vara rutin. 19/2 Daily News

Malaria-kontroll med drönare

I Morogoro-regionen har forskare börjat använda drönare för att hitta och oskadiggöra myggkläckningsområden. Drönare kan användas för att sprida insektmedel på svåråtkomliga platser. Forskningen inriktas mot myggarten Anopheles phonestea (stephensi) vilken sprider mest malaria i Tanzania. 26/2 Daily News

HIV/Aids kräver mer finansiering

Tanzania har fortfarande 54 000 HIV-infektioner per år, och motåtgärderna måste stärkas. Men extern finansiering minskar med 15% om året, samtidigt som den inhemska finansieringen inte följer planerna. Detta innebär att målet för 2030 med 0 infektioner och 0 döda är helt realistiskt. 27/2 Daily News

Ökad palmoljaproduktion planeras

Regeringen stöder ökad produktion av palmolja, och forskning pågår också för

Mo Dewji, tanzanisk miljardär med välgörenhetsambitioner och fotbollsintresse.

att ta fram lämpliga fröer för att driva upp palmolja. Anledningen är att Tanzania importerar mycket matolja och att det finns goda exportmöjligheter. 28/2 Daily News

Ordförande för AUs säkerhetsråd

Tanzania var ordförande för AUs säkerhetsråd under mars månad. Då hölls en öppen session om Kvinnor, Fred och Säkerhet. Man mottog också rapporter om de militära insatserna i DRC Congo och Mocambique. 1/3 Daily News

200 traktorer leasas till bönder i år

Ett finansbolag EFTA Ltd planerar att leasa 200 traktorer till bönder detta år. Förra året finansierade de enligt uppgift 330 traktorer. New Holland TT75 kostar c:a 230 000 kr, men kan kanske hyras ut till andra bönder för 230 kr/acre. CMC som tillverkar traktorn säger att man säljer 90-100 traktorer i månaden inom Östafrika. 1/3 Daily News

Nytt stort lån från Världsbanken

Enligt ett avtal med Världsbanken får Tanzania ett lån på \$550 miljoner plus en gåva på \$30 miljoner. \$275 miljoner skall gå till mödra/barnhälsovården, medan \$304 miljoner går till vatten och sanitetsprojekt. Enligt finansminister Nchemba är världsbankslånen förmånliga med en ränta på knappt 1% och 30 års löptid. 1/3 Daily News

EACs generalsekreterare Peter Mathuki skall få fart på Nyereres fredscenter.

Chademas Godbless Lema har återvänt från självvald exil i Kenya.

Åtal mot Godbless Lema läggs ned

Enligt Mama Samia planerar regeringen att lägga ned åtalet mot Chademas frispråkige parlamentsledamot Godbless Lema. Lema har nu återvänt från tre års politisk exil i Kenya, dit han flydde under Magufulis presidentskap. Det kan ses som ännu ett steg i Samias process för politisk försoning i landet. 6/3 Daily News

Oroande avregistrering av NGOs

NGO-myndigheten har i januari avregistrerat 5000 enskilda organisationer, och nu hotas ytterligare 3000 av avregistrering. Skäl kan vara att inte ha lämnat in årsrapport två år i rad, eller att inte ha betalt registreringsavgiften. Human Right Defenders i Tanzania uppmanar nu regeringen att undersöka skälen till att så många NGOs inte följt reglerna. Man vill också ha ett erkännande för det viktiga arbete som NGOs gör för landets utveckling, och att NGOs kan få stöd för att bli mer professionella. 5/3 Daily News

Reform av konstitutionen på gång

På Internationella Kvinnodagen gästade Mama Samia ett möte i Moshi anordnat av oppositionspartiet Chademas kvinnor. Hennes deltagande möttes av ovationer. Hon passade på att meddela att hon snart skulle utse en kommitté för konstitutionell reform, något som länge krävts av oppositionen. 8/3 Daily News

Mama Samias gest skapar rubriker

Att Mama Samia deltog i Chademas kvinnomöte har kommenterats av utländska och lokala media och experter, eftersom det var första gången någonsin som pre-

sidenten, tillika CCMs ordförande, besökt ett oppositionsmöte. Detta var ännu ett steg i processen för politisk försoning i landet. 10/3 Daily News

Gruvarbetare dödade vid skyfall

Åtta gruvarbetare dödades vid en översvämning i ett mindre gruvprojekt i Geita. Ett plötsligt skyfall fyllde gruvhålet man jobbade i. Enligt polisen låg gruvhålet på ett område som förbjudits för gruvdrift i september 2022. 13/3 Daily News

Statsbesök i Sydafrika

Mama Samia har gjort ett två dagars statsbesök i Sydafrika på inbjudan av president Ramaphosa. Samarbetet på en rad områden diskuterades, men mest handel och investeringar. Tanzanias export till Sydafrika ökar och uppgår till c:a \$1 miljard, mest kaffe, te och andra jordbruksprodukter. Över 250 sydafrikanska företag har verksamhet i Tanzania, vilka fram till 2022 har investerat \$800 miljoner samt skapat 21 000 arbetstillfällen. 16/3 Daily News

AfDB ger lån för vattenkraft

Afrikanska Utvecklingsbanken har beviljat ett lån på \$161 miljoner för Kakono vattenkraftprojekt i Kagera-regionen i nordvästra Tanzania – EU kommer att bidra med \$38 miljoner. Totalkostnad beräknas till \$325 miljoner. Generatorerna skall ge 87 MW och tidsplanen är på 5 år. 16/3 Daily News

Okänd sjukdom dödar fem

Efter att fem personer dött i Kagera-regionen har regeringen skickat dit ett medicinskt team. Man uppmanade också allmänheten att söka sjukvård vid symptom som hög feber, kräkningar, diarré och blödningar. 16/3 Daily News

Cyklon-hjälp till Malawi

Cyklonen Freddy drabbade inte Tanzania men väl Malawi och Mocambique. Där dödades minst 250 personer och tusentals blev av med sina hem. Tanzania har skickat 1000 ton majs mjöl, 6 000 filter, 50 tält, två helikoptrar och en ambulans till Malawi. Militären sköter transportererna från Doda, Dar och Iringa. 19/3 Daily News

Finansminister Nchemba är nöjd med villkoren för senaste Världsbankslånet

DRC Congo investerar i Tanzania

Sedan DRC blivit medlem i EAC har en investerarkonferens anordnats i Dar. Syftet var att informera om investeringsmöjligheter i respektive land. Investeringar från Congo i Tanzania omfattar redan 19 projekt och \$463 miljoner. 17/3 Daily News

Handel i rupier med Indien?

Tanzania och Indien har kommit överens om att från mars börja använda sina egna valutor i handeln dem emellan, som nu uppgår till \$4,5 miljarder. Indien är en av Tanzanias största handelspartner, och Indiens investeringar i landet uppgår till \$3,7 miljarder. 21/3 Daily News

EAC: Diskussion om politisk union

EACs medlemstater är överens om att återuppta de överläggningar om en politisk union som pausades under covidepidemin. En konstitution för en förbundsstat är målet. 21/3 Daily News

Boom för Kigoma-hamnen Kibirizi

I oktober startade arbetet att göra hamnen Kibirizi vid Tanganyikasjön till en fraktterminal för Kigoma. Efter Congos anslutning till EAC har frakterna ökat betydligt. Men redan under budgetåret 2021/22 fördubblades frakterna till 103 000 ton och femfaldigades antalet passagerare till 57 000. Frakter liksom passagerare går till Congo och Burundi. 22/3 Daily News

Information om Marburg-utbrott

Efter att fem personer dött och ytterligare tre insjuknat i Kagera informerade myndigheterna om att landet fått sitt första utbrott av det fruktade Marburg-viruset. Efter smittspårning har man konstaterat att ytterligare 161 personer kan ha smittats. 22/3 Guardian

Åtgärder mot Marburg-viruset

Hälsoministeriet har utfärdat direktiv för att förhindra spridning av viruset. Bland annat skall resenärer från Kagera fylla i

Mama Samia med president Ramaphosa under statsbesöket i Sydafrika

Transportminister Makame är nöjd med att Saudi Airlines nu flyger direkt till Dar.

en hälsodeklaration on-line, och kroppstemperaturen kollas vid alla avresor. Ett speciellt telefonnummer finns för alla som har symptom. För internationella resenärer gäller liknande bestämmelser vad gäller avstånd och handtvätt som under covid pandemin. 23/3 Daily News

Saudi Airlines flyger direkt till Dar

Den 27 mars började Saudi Airlines flyga direkt från Jeddah till Dar, det tar c:a 4,5 timmar. Flyget togs emot av transportminister Makame som sade att det är ett av resultaten av Mama Samias besök i Saudiarabien förra året. Internationella passagerare har ökat med drygt 50% från 2021 till 2022. 27/3 Daily News

Fler åtgärder mot Marburg

Åtgärderna mot Maburg-virusets spridning ökas, bland annat har hälsovården förstärkt sin bemanning med mer än 1300 sjukvårdare till alla hörn av Kagera-regionen. Listan på möjliga viruskontakter har ökat till 205, varav 89 från sjukvården. Kontaktpersonerna övervakas under inkubationstiden som är 21 dagar. President Samia har tackat WHO och andra för hjälp med att få smittan under kontroll. 26/3 Daily News

Samia belönar fotbollsmål

Mama Samia har lovat 10 miljoner tsh till fotbollslandslaget Taifa Stars för varje mål de gör i Africa Cup kvalificeringen. Löftet kom efter vinsten med 1-0 mot Uganda Cranes i Egypten. Men hon har också tidigare betalat 5 miljoner tsh per mål till ligan Simba och Yanga vid deras deltagande i CAF Champion turneringar. Detta har hittills kostat henne 85 miljoner tsh för 17 mål. 26/3 Daily News

Återställande av Msimbazi River

Msimbazi som är Dar es Salaams största flod är starkt hotad av miljöförstöring. Nu startar ett projekt med World Wildlife Foundation som går ut på öka vattenmängden, förbättra vattenkvaliteten och rädda djur- och växtlivet. Bland åtgärderna ingår plantering av träd på flodbankarna. I ett

första steg planterades 1000 träd vid floden i Pugu-distriktet. 27/3 Daily News

Förlust i retur mot Uganda Cranes

Taifa Stars förlorade mot Uganda Cranes med 1-0 i returmatchen på Benjamin Mkapapa stadion i Dar. Resultatet innebar att Tanzania och Uganda ligger lika i Africa Cup kvalificeringen, som är möjlig för båda. 28/3 Daily News

USAs ambassadör satsar på handel

USAs nye ambassadör Michael Battle, som tidigare varit ambassadör vid AU, vill satsa på att öka handel och investeringar. Då han informerade Mama Samia om detta skall hon enligt uppgift ha sagt att "det var på tiden!". Men utbytet är redan nu stort, omfattande \$1600 miljarder årligen i handel och investeringar. 29/3 Daily News

Skatteintäkter upp 19% t.o.m. juni

Skatteverket i Tanzania ökade intäkterna med 19% under förra budgetåret, enligt tanzaniska riksrevisionen. Ökningen beror på den ekonomiska återhämtningen men också på förbättrade rutiner. Trots detta var intäkterna på 2178 miljarder tsh 3,8% under målet. Riksrevisionen påpekade också att vissa myndigheters avgifter/intäkter ligger utanför statens e-betalningssystem, vilket innebär osäkerhet om de redovisade summorna.

Statsskulden steg till 71 300 miljarder tsh förra budgetåret, enligt riksrevisionens chef Kichere. Av statsskulden var 47 270 miljarder tsh extern. 29/3 Daily News

Kamala Harris besöker Tanzania

USAs vicepresident anlände till Dar med Air Force Two, och möttes där av Tanzanias vicepresident Philip Mpango. Hon kom från Ghana och skulle till Zambia innan återresan till USA. 29/3 Daily News

Harris lovar \$560 miljoner i bistånd

När USAs vicepresident mötte Mama Samia utlovade hon \$560 miljoner i bilateralt bistånd till sektorerna transport, infrastruktur, digital omställning samt ren energi. Dessutom blir \$500 miljoner tillgängliga

USAs nye ambassadör Michael Battle vill satsa på handel och investeringar.

genom USAs EXIM bank för import från USA. 31/3 Citizen

Harris besök ger mer samarbete

Besöket av USAs vicepresident kommer att innebära en expansion inom handel och samarbete. Exempelvis anlände en stor handelsdelegation från Illinois bara dagar efter Harris besök. Enligt USAs ambassadör står det klart att bytet av politik i Tanzania innebär att det amerikanska intresset för landet ökat starkt. USA kommer också att stödja fiberutbyggnad i Östafrika med \$1,4 miljarder. 7/4 Daily News

Rapport från riksrevisor får effekt

Efter att ha tagit del av rapporten från CAG tog President Samia beslutet att avsätta styrelsen för Tanzania Railway Corporation. Hon avsatte också chefen för TGFA, som sköter regeringens flygningar. Vidare har statssekreterarna fått i uppdrag att gå igenom rapporten och åtgärda de missförhållanden som råder på respektive ministerium. 9/4 Daily News

Turistnäringen fortsätter uppåt

Turismen expanderar ännu, och för månaderna januari-februari i år blev antalet turister 290 896 vilket är nästan 50% mer än förra året. För hela 2022 blev siffran 1,5 miljoner vilka drog in \$2,6 miljader i utländsk valuta, men man strävar efter att nå 5 miljoner turister år 2025. En tredje-

Mama Samia och Kamala Harris verkar båda glada över att äntligen träffas.

Lovande långdistanstlöparen Gabriel Geay kom tvåa i Boston Marathon.

del av turisterna kommer till Tanzania via Zanzibar. 9/4 Daily News

Reningsverk planeras för Dar

Vattenmyndigheten i Dar har avtalat med bolaget Metito att bygga en modern anläggning i Mbezi-området. Reningsverket kommer att kunna hantera 16 000 kubikmeter avloppsvatten per dag. Hantering innebär rening och biogasproduktion. Biogasen används sedan i ett anslutet kraftvärmeverk för produktion av värme och el. Anläggningen skall stå klar i oktober 2024. 11/4 Daily News

BoT: Inflationen sjunker något.

Enligt Bank of Tanzania har inflationen sjunkit till c:a 7 %, beroende på att råvarupriserna gått ned. Inflationen på mat ligger dock kvar på c:a 10%. Vidare rapporterar man att valutan är stabil och att valutareserven tillräcklig. 11/4 Daily News

Slut för eldning med träkol och ved

Regeringen har beslutat att institutioner som lagar mat åt mer än 100 personer per dag inte får använda ved eller träkol efter 31 januari 2024. (Om mer än 300 personer utspisas gäller 2025). Syftet är att man skall övergå till ren och förnybar energi för matlagning. 13/4 Daily News

21 000 nya job inom skola och vård

Regeringen har öppnat för 13 130 nya lärjobb och 8070 nya jobb inom vården. Kandidater skall ha högskolekompetens eller liknande. Lärare skall ha examen från 2015 tidigast, och inte vara äldre än 45 år. Alla ansökningar måste göras via nätet. 13/4 Daily News

Nya mineraler lyft för Tanzania

Tanzania har slutit avtal med tre australiska bolag om utvinning av grafit och sällsynta jordartsmetaller, som behövs bl.a. för tillverkning av batterier. Avtalen omfattar \$667 miljoner och är mycket fördelaktiga för Tanzania. Inte bara Tanzania utan även andra länder i Östafrika har dessa mineraler, och regeringen hoppas att landet kom-

sid 14 - Habari 2/2023

Kulturminister Pindi Chana har tecknat avtal med Sydkorea för filmindustrin.

mer att bli centrum i Östafrika för utvinning och bearbetning av grafit och de eftertraktade metallerna. 18/4 Daily News

Laglig ålder för giftemål höjs

Lagen om giftemål från 1971, som tillåter giftemål med flickor på 14 år, kommer att ändras. Antagligen till att kvinnan måste vara minst 18 år, så att man slipper konflikten med barnrättskonventionen som slår fast att personer under 18 år är barn. 18/4 Daily News

Gabriel Geay tvåa i Boston Maraton

Den unga tanzaniske löparen Gabriel Geay fick en silvermedalj vid Boston Maraton, plus 75 000 dollar i prispengar. Vann gjorde kenyanen Evans Chebet, såsom han också gjorde förra året. 18/4 Daily News

Dödligt våld i Sudan fördöms

Tanzania och AUs säkerhetsråd fördömer dödligt våld i Sudan, och avråder från extern inblandning som kan komplicera situationen ytterligare. 18/4 Daily News

528 Ambulanser fördelas regionalt

Regering har i samarbete med UNICEF inhandlat 528 ambulanser, vilka nu har börjat levereras. I slutändan kommer varje district council att få en ambulans och

Ur East African: Efter att Mama Samia välkomnat Chademas Tundu Lissu i landet igen, kräver han och Chadema en ny konstitution också.

Energi/mineral-minister Dotto Biteko är mycket nöjd över de avtal som tecknats för utvinning av strategiska mineraler.

ett annat fordon för hälsovården. 376 hälsovårdsstationer kommer också att färdigställas under 2023. 19/4 Daily News

Forskning om strategiska mineraler

Ett avtal om forskningssamarbete kring strategiska mineraler, t.ex. grafit och sällsynta jordartsmetaller, har slutits med Indien. Överenskommelsen kom bara några dagar efter att Tanzania tecknat kontrakt med tre bolag om utvinning och bearbetning av dessa mineraler. 23/4 Daily News

Tanzanier evakuerade från Sudan

206 tanzanier, som studerat eller bott i Sudan, har nu flugits hem i ett av Air Tanzanias Boeing 787 plan. Östafrikaminister Stergomena Tax tog emot på Julius Nyerere-flygplatsen i Dar. 27/4 Daily News

Filmer om nationens hjältar kommer

Regeringen och landets filminstitut vill producera filmer om historiska ledare, bland dem Mwalimu Nyerere. Filmer planeras också om Titi Muhamed, Chief Kingalu of Morogoro och Mtemi Mirambo of Urambo, Tabora. Sydkorea kommer att bistå med utvecklingen av den tanzaniska filmindustrin. 30/4 Daily News

Linguistic evidence of bantu origin

The Sidis of India are fragmented communities of mostly East African ancestry. They are descendants of Muslim African traders, sailors, mercenaries and slaves. They speak half a dozen different Indic languages with some Bantu/Swahili words and phrases.

Abstract

Free East Africans were recruited, or African slaves were randomly caught, from different tribal lands; they usually spoke related languages and several individuals in any one free contingent or slave shipment came from the same area or were members of the same language group. Hence they could communicate in an African language in the beginning; but as mixed groups, small in number and spread over wide areas surrounded by large Indian languages with a long literary tradition, they could not maintain nor transmit their original languages and cultures to posterity. Instead they became localised, retaining only few East-central African elements in their speech. Islam, the religion of the politically dominant section of the Indian society of the last millennium with whom most of the Sidis were initially allied, became a common denominator of their cultural identification and also facilitated their social and linguistic integration, and economic, political and military success in many areas, before the advent of European colonial rule.

The available Bantu linguistic data in the speech of the Sidis, erroneously identified by several writers as Swahili, appears to have been derived from languages spoken in Mainland Tanzania. In recent years, research interest in the various Sidi and Shidi communities has given them a wider recognition. Sidi cultural societies have been participating internationally with their Muslim Sufi song and dance and their renewed contacts with East Africa have increased slightly the number of Bantu words in their language use, such as Swahili greetings, emphasising their East African heritage and misconceiving Swahili as their ancestral language.

Introduction

Scattered and less known communities of African descent in the Indian sub-continent, Sri Lanka and the nearby islands in the Indian Ocean are generally known as Sidi or Siddi. Their presence in India was first mentioned in colonial annals as a novelty or in Census Reports (Freeman, Grenville 1988:XVII). However, recently several serious studies about their history, social organisation, cultural and economic activity, their military exploits in the various colonial armies and their political

participation have been presented at international conferences by both Indian and Western scholars (Indian Ocean Studies Conference 2002, UCLA, Jayasuriya and Pankhurst 2003). The Graeco-Egyptian maritime manual *Periplus of the Erythraean Sea* written around the first century AD mentions export of slaves from East Africa to the northern shores of the Indian Ocean, but provides no figures.

In official Indian annals, the earliest mention of African presence in India is in the person of Jamaliddin bin Yakut, the stable master of Raziya Begum, Empress Raziyya of Delhi (AD 1236-40).

Historical background

Camara (1997) reported the self-identifying "Afro-Indians", i.e. Indians of African origin in India, to number about 35 000, settled in Gujarat, Maharashtra, Andhra Pradesh, Kerala and Karnataka, and in the former Portuguese territories of Daman, Diu and Goa. Today their number is estimated to be 76 000 in Gujarat alone. In Gujarat they are found in the districts of Ahmedabad, Amerli, Jamnagar, Junagadh, Rajkot, Bhavnagar, Bharuch, Ratanpur, Surendranagar and Cutch. According to the Census Report of India, Sidis in Gujarat in 1971 numbered about 5000 and during the past decades their number has increased slightly and has been fairly constant there because of migration, mainly to the Mumbai region. They are normally settled in areas/hamlets/villages of their own but in Ahmedabad, Bharuch and Cutch they live in mixed areas as they do in parts of Andhra Pradesh.

These Afro-Indians are variously known as Sidhi/Sidi/Siddi or Habshi/Habsi in India, Shidi/Shidee in Pakistan and Kaffir in Sri Lanka. It is generally accepted by scholars that these ethnonyms tell us that the Sidis were in the employ of Sayyads, the Muslim rulers of India, and that many of them came from Ethiopia and Sudan in the 1500s as mercenaries and prisoners of war sold as slaves. The Arabic religious and/or aristocratic title 'Sayyad' or 'Sayyid' is usually given as the etymology of the ethnonyms Sidhi, Sidhdi, Siddi, Sidi, or Shidi.

My recent research into the etymology of the term Sidi, suggests a possible alternative meaning of the term Sidi, i.e. Arabic 'saydi' meaning "captive" or "prisoner of

war" instead of the established Arabic religious and/or aristocratic title 'Sayyad', 'Sayyid', 'Seyyid', Sayed or 'Syed'.

The ethnonym 'Sidi' was taken from northern India by the British and applied to all Afro-Indians, and today it is used by many Sidis as a surname.

In the past, Sudanese and Ethiopian prisoners of war were sold as slaves to other African rulers who sold them to slave traders who in turn brought them to the Middle East and India. As late as the beginning of the 20th century, in the Ottoman armies there were more than 10 000 African mercenaries spread all over the Ottoman empire. The term Sidi might have been borrowed in India from early Arabic/Ottoman usage. In pre-Ottoman period, African soldiers in India were referred to as Habshi or Habsi). Early African soldiers in India appear to have been mostly freemen and mercenaries, and it has been established that there were several groups of Africans who were traders and sailors who had immigrated to India. Thus

Portrait of Malik Ambar by Mughal court artist in 1620. Born in the Adal Sultunate, in present-day Ethiopia, Malik was sold by a slave merchant and brought to India as a slave. While in India he created a mercenary force numbering greater than 50,000 men. It was based in the Deccan region and was hired by local kings. Malik became a popular Prime Minister of the Ahmadnagar Sultanate

all Africans in India were not slaves nor were they of slave descent. However, Sidis in the Portuguese enclaves and most Sidi females in domestic employ in the aristocratic households were probably slaves or of slave origin. Ian Hancock is of the opinion that many Sidis appear to have deserted the various armies at different times and found refuge among the Gypsy/Roma already in India and also after the Roma came to Europe, and got assimilated. This is sometimes apparent in the physiognomy of some Roma with darker complexion and somewhat wooley hair.

A great majority of the Sidis of India today are Sunni Muslims, and the few Hindus and Christians are found in Daman, Goa and Karnataka. The Karnataka Sidis are descendants of the deserters who left Portuguese Goa and fled across the border, and they probably originate in presentday Mozambique and Angola.

The Sidis are loosely organised into mostly endogamous tribes or professional castes. The Royal Sidis are survivors of the former Sidi State of Jafarabad established by the Sidi Naval Chief of Janjira during the time of the warrior King Shivaji of the Maratha in the mid 1600s. These Jafarabad Sidis together with the Royal Sidis in Hyderabad, Aurangabad and the former Sidi principalities of Radhanpur in the Kathiawar region of north Gujarat,

and in Sachin near the port of Surat, marry mostly among themselves or with upper class/caste Muslim Indians. In some cases they have special tribal names such as the Tai of Saurashtra, the Shemali of Jambur (probably of Somali origin), the Kafara of Diu (probably from southern Mozambique and/or South Africa) and the Saheli of Daman probably from the Kenya-Tanzania coast. The term 'Saheli' is derived from the Swahili word 'mswahili' originally meaning 'of/from the coast'. It is derived from Arabic swahil (coast) and swahily (of/from the coast).

In a few cases in Cutch they also have traditional Indian caste names such as Sidhi Langa (Musicians/Drummers), Sidhi Dhobi (Washermen) and Sidhi Kharwa (Sailors).

The Kafara Sidi of Diu have maintained some of their East African customs and a few linguistic items. Small groups of Shemali Sidis and Saheli Sidis have kept alive some rites and rituals from their East African Bantu past, but otherwise the Sidis are de facto Indians since they speak Indian languages as their mother-tongues and practice mostly the Indian variant of Sunni Islam with the Indian Sufi cult of pir (saint) with rituals and celebrations performed at a dargah (mausoleums, shrine). At these shrines they worship also ancestors and founders of settlements.

Legends of origins

There are several legends about the origins of some early Sidi settlements but so far no contemporary written record has been found to verify their early oral history or substantiate the Sidi claims of various ancestries; however, there are a few early reports by European officials and travellers and one short language study by the explorer Richard F. Burton (1851).

According to one commonly accepted legend the founder of the Sidi settlement in Jambur in Gujarat is supposed to have originally come from Kano in Nigeria via the Sudan and Mecca after his Hajj pilgrimage. This leader was a wealthy merchant by the name of Bawa/Baba Ghor who first settled in the Rajpipla Hills near Bharuch and Khambat where he developed mining and trade in agate, the precious stone known as akik in India. A certain variety of agate beads are known as Baba Ghori; another maroon cornelian stone is named after his sister and successor Mai Mariyam, also known as Mai Misra/Mishra.

This stone is known as akiki in Eastern Africa. It is an Arabic loanword both in the Indian and East African languages.

It appears that a large number of Sidis came, or were brought, to India from different parts of Africa as soldiers to serve in the Muslim armies of the Nawabs and Sultans - hence their Muslim faith and relative absence of the Hindu caste system among them. Many were officials in the Muslim, and later Hindu, armies and as royal bodyguards some of them rose to power in more than one place i.e. Jafarabad, Radhanpur, Ahmedabad and Aurangabad. Some were singers and ceremonial drummers. In Gujarat the drummers are known as nagarchi, and the Chief Drummer had the title of nagarsha(h) (King of Drums). In Cutch and Sindh, the Sidi singer-drummers are known as langa (male lango, female langi) and they are prestigious and respectable professionals. It is also claimed by the Shemali Sidi that one of Bawa Ghor's younger brothers was a nagarsha in the former Kingdom of Madhapur, and he is worshipped as one of the several pirs in Jambur.

It should be noted that most of the Gujarati Sidis I have spoken with categorically claim that they are not of slave descent! They are 'Badshahi' i.e. 'of royal employ' having aristocratic connections.

Some Sidis came to India as special servants in the courts of Muslim Nawabs and Sultans, some came as herbalists and midwives, a few were brought by Indian merchants returning home from Africa, and a few were brought as domestic slaves especially in the Portuguese territories.

Sidi Mubarak Bombay (1820–1885) was an African guide who participated in numerous expeditions by 19th century British explorers to East Africa. He was a Yao, born in 1820 on the border of Tanzania and Mozambique and as a young boy was captured by Arab slavers. His captors made him march to Kilwa, where he was sold in exchange for some cloth. Next he was sailed on a dhow to the Gujarat area of India. His owner gave him the slave name of 'Mubarak'. Bombay lived as a slave in India many years and learned Hindi. He was emancipated after his owner died, and returned to Africa. In Africa, Bombay met John Hanning Speke, who asked him to join his expedition to find the source of the Nile River. Bombay and Speke communicated with each other in Hindi, as it was the only language both of them understood. Bombay was well regarded by the British explorers; Between 1856 and 1876, Bombay participated in expeditions by Speke and other English explorers, including Richard Francis Burton, Henry Morton Stanley and Verney Lovett Cameron. When Stanley went in search of David Livingstone, Bombay was appointed chief of the caravan.

Noble north Indian families had a convention of keeping Habshi, or other non-Indians, as personal attendants since servants having no local social or blood connections or roots guaranteed political loyalty and security (as was the case with the Arab/Omani sultans of Zanzibar whose armed forces and administrative personnel consisted mainly of the Balochi and Makrani of Iran/Pakistan, and Cutchi/Sindhi and Pathan of north-west India).

Very few African slaves were brought to the Indian sub-continent to provide cheap labour. Ownership of African slaves was an expensive affair since local Indian feudal practices related to slavery provided abundant indigenous cheap or free labour to rulers, land-owners and the upper castes. The rulers of India could also obtain slaves of various categories from other parts of Asia, Eastern Europe and the Caucasus. The descendants of these slaves of different origins in most Muslim societies generally cannot be distinguished as racial or ethnic groups or minorities since most of them were employed in the higher administration and the armies, serving different governments and later marrying the natives. As Bates & Rassam (1989) describe it, they were a kind of life-long servants of the ruler, rather than slaves in the Western sense.

The Sidis today

Before the coming of the British rule in India, the Sidis were undergoing a process of assimilation, but the British divide-and-rule policy segregated the Sidi groups from one another and also from the indigenous Indian communities in which they lived. As a result, the Sidis have been 're-tribalised' and have become impoverished in many areas.

Those Sidi settlements in Gujarat which are organised as separate communities with a tribal system existing outside the main political stream and currents of socio-economic development, have been classified by the Central Government as Scheduled Tribes and they get Central Government support. Most Sidis in Gujarat are farmers and unskilled workers, but in other regions one finds Sidi doctors, lawyers, policemen, journalists, technicians, teachers, businessmen and land-owners. There is an interstate movement to organise and unite all the Sidi groups and improve their economic conditions and raise their social status. An increasing number of them are realising economic improvement as entertainers in the growing tourist industry.

Languages of the Sidis

East Africans slaves were randomly caught, or were recruited from different tribal lands; they usually spoke related languages and several individuals came from the same area or were members of the same ethnic group. For these reasons they could communicate in an Eastern African language in the beginning, but as mixed groups, small in numbers and spread over wide areas surrounded by large Indian languages with a long tradition, they could not maintain nor transmit their original languages and cultures to future generations. Instead they became indianised, leaving few African linguistic traces in their speech and cultural registers of terminology. Another factor was Islam, the religion of the politically dominant section of the Indian society with whom the Sidis were initially allied, which became a common denominator of their cultural identification and also facilitated their social and linguistic integration, and economic, political and

military success in many areas before the advent of the British colonial rule.

Thus the Sidis today speak Gujarati (or a mixture of Gujarati and Hindi) in the Saurashtra region of Gujarat; in the district of Cutch they speak Cutchi (a dialect of Sindhi), and in Daman and Diu they speak the local Gujarati dialects with a few Swahili/Bantu words and phrases. In Sindh they speak Sindhi and also Urdu, and Dakhini in Andhra Pradesh. Other groups of Sidis speak Marathi, Malayalam, Konkani or Kannada according to their region of settlement.

Richard Burton's wordlist of 1851 is "a brief and random lexicon" of the Sidi language as spoken in coastal Sindh and Cutch at that time and contains altogether 122 words and phrases, numerals and 22 place names including some tribal homelands; the latter are all derived from languages spoken in Tanzania (Shambaa, Zigua, Ngindo and Yao) which points to the Tanzanian mainland as their original home. In other parts of the Indian sub-continent, some linguistic items from Mozambique (from Makua, Nyanja and Yao languages) and Malawi (Nyanja/Chewa) have been identified.

Place names and languages mentioned by the Sidis of Sindh and recorded by Burton (1851) are:

Lamo (Lamu along north Kenya coast)
Baramaji (Mbwamaji south of Dar es-Salaam)

Kinkhwere (Kinghwele spoken south of Dar es Salaam)

Whiteley reported "..... many slaves seem to have come from the coastal areas, and the 'Sidi' language appears to have been one they could all speak... Though they include members of some inland tribes, such as Nyamwezi and Sagara, many

Sidi girl from Karnataka, and Sidi village in Sasan Gir, Gujarat, India.

are easily recognizable as coastal groups, e.g. ‘Dengereko, Makonde, Matumbi, Gindo, Mudoe, Mzigra, etc.’”

However, during the early British rule in East Africa, dozens of Cutchi and Gujarati speaking Siddi individuals and families from the ports of Mandvi and Surat immigrated to Zanzibar and Mombasa where they are today completely assimilated into the East African Swahili-speaking coastal Muslim communities. Many more were repatriated by the British and rehabilitated by the various mission stations along the East African coast and converted to Christianity. Descendants of these are today recognised as Christian first language speakers of Swahili in Mombasa, Tanga, Dar es Salaam and Zanzibar.

Recent fieldwork among the Sidis in Ratanpur and Bhavnagar in Gujarat during January 2007 has yielded only about a dozen Bantu/Swahili single word items and about a dozen phrases and a couple of complete Swahili-sounding sentences, e.g. “Ee manamuki, wapi koenda?” (You young woman, where are you going?) In modern Swahili it would be ‘Wee mwanamke, unakwenda wapi?’ A couple of sentences were of mixed Bantu-Gujarati construction, e.g. “Kulya karwa jae!” (Let us go to eat! Bantu ‘kulya’ = to eat, eating; Gujarati ‘karwa jae’ = let us go to do).

Summary

In the face of globalization which seems to make the world become more interconnected, ethnicity is increasingly emphasised in many parts of the world where claims to specific local identities and renewed or (re)constructed ethnicities are more loudly presented.

The Sidis of Gujarat in India are a fragmented East African community of mixed ancestry, primarily descendants of Muslim

African traders, sailors and mercenaries. A few of them are of slave origin. Today they speak Gujarati and Cutchi with only a few Swahili/Bantu expressions mostly connected with their Sufi ritual dances and music.

A long period of relative isolation of the Sidis has been broken by both Indian and Western anthropological and historical interest in the various Sidi communities and this has given them a wider recognition both at home and abroad. Since the last few years, Sidi cultural societies have been organising international festivals in Gujarat and participating in international cultural gatherings in East Africa with their song and dance troupes which have also been touring the West.

These renewed contacts of the Sidis with East Africa have increased slightly the number of Swahili/Bantu word stock in their Gujarati and Cutchi; for example the Sidis, though being culturally and linguistically de facto Indian, are emphasising their African heritage and their entertainment groups are now increasingly using Swahili greetings when addressing their public, and their men dress like the East African Swahili Muslims. An increasing number of Sidi individuals are also involved in modern sports (football) and athletics (running) especially in Pakistan, thus playing the role of an essential factor of Sidi ethnic identity.

During the last decade, several Western researchers have been emphasizing the ‘africanness’ of the Sidis and have exaggerated their ‘slave origins’ which some Sidi groups are capitalising on. Recently a couple of Sidi groups of artists have toured East Africa and Europe on a commercial basis performing Sufi dances and songs with the repertoire in Gujarati and Hindi mixed with some Swahili phrases.

It seems, the Sidis are ‘adopting’ Swahili as ‘their’ ancestral language, as many African-American communities have done in the United States. Sufi cult and dance groups (e.g. the ‘Sidi Goma’ and ‘The Black Sufis of Gujarat’), healing rituals, spirit possession and exorcism, and annual celebrations, have become objects of historical and social anthropological research mostly supported by Western institutions and they are increasingly becoming exotic tourist attractions.

James Clifford rightly points out that “The currency of diaspora discourse extends to a wide range of populations and historical predicaments.” Many individuals, groups and whole communities of the African diaspora around the world have reconstructed, reinvented and imagined their ancestral homeland; and the Sidi of Gujarat are increasingly perceiving East Africa, misconceiving particularly Zanzibar, the central slave market of the Indian Ocean during the 18th and 19th centuries, as the home of their African ancestors and Swahili as their ancestral language!

Globalization and technological advances have strongly pushed the Sidi communities in the general trend in the world of nations becoming culturally heterogeneous, with minority languages, or minority language use, in some cases playing the role of an essential factor of ethnic identity.

Abdulaziz Y. Lodhi,

PhD, Professor in Swahili (with Bantu Linguistics & East African Area Studies) Department of Linguistics & Philology, Uppsala University, Sweden

* * * * *

Short version of the original article published in TADIA: The African Diaspora in Asia – Explorations on a less known fact. Bangalore, India, 2008. p. 301-313.

Siddi tribal dance performance in New Delhi, India.

Att gå i mål med en biståndsinsats

I mer än 20 år har Stödföreningen för Barbro Johanssons fond för utbildning av flickor i Tanzania samlat in pengar som gått till fattiga flickors utbildning vid Barbroskolan i Tanzania.

Sedan start har närmare 3000 flickor kunnat lämna Barbro-skolan med högre eller lägre sekundärskoleexamen (O-level och A-level). När skolan i Luguruni två mil väster om Dar es Salaam startade vid millennieskiftet kunde mindre än 5% av en årskull komma vidare från primärskolan till sekundärskolan. Fattiga flickor var chanslösa för det kostade att gå i skola då, både genom terminsavgifter, böcker, undervisningsmateriel och skoluniformer. De första åren kunde alla som togs in i Barbroskolan få hjälp med stipendier. På senare år har pengarna som JOHA-fonden kunnat föra över räckt till stipendier för 10 % av de mellan 500 och 600 eleverna. Själva skolan har blivit hållbar genom att den kunnat dra till sig betalande elever. Genom satsning på kvalitet har ambitiösa tanzaniska föräldrar kunnat välja Barbroskolan för sina döttrar i stället för utlandsstudier eller de traditionella elitskolorna. Barbroskolan är en förebild genom sin sociala ambition och pedagogik. Elever som tagits in får stöd genom hela skolan så att de kan klara sig – i andra privat skolor kan den som får svårigheter vägras uppflytning i nästa klass.

Reformer i skolväsendet

Det har hänt mycket på utbildningsområdet i Tanzania sedan JOHA Trust lanseerades 1998 i Barbro Johanssons närvaro. Idag är sekundärskolan delvis ersatt av elvaårig primärskola som är gratis. Mer än en tredjedel av en årskull kan gå vidare till sekundärskolan. Till den högre nivån har drygt 10 procent kommit. Men Tanzanias regering, med bistånd från Världsbanken, Sida och andra givare, satsar stort på att öka kapaciteten. Låg kvalitet och brist på kvalificerade lärare är fortfarande problem men insikten att förbättringar behövs finns. JOHA-fondens insats genom JOHA Trust har alltid varit en droppe i det stora havet Tanzania som nu har fler än 60 miljoner invånare och mer än 1.5 miljoner ungdomar inskrivna i sekundärskolan. En droppe ja – men en ädel droppe som visat på att flickor som får chansen att förkovra sig i en bra skola kan nå fina resultat. När JOHA Trust startade hade den tanzaniska kvinnorörelsen med Anna Tibaijuka i ledningen konstaterat att få unga kvinnor var kvalificerade för universitetsstudier och att de genomgående hade sämre utbildnings-

bakgrund än manliga jämnåriga. Så är det inte längre och i Barbroskolan klarar sig flickorna bland de 10 procenten bästa på O-level nivån i hela landet och den bästa tredjedelen på A-level.

Nya förutsättningar

De ekonomiska klyftorna i Tanzania är stora och särskilt flickor i byar på landsbygden kan ha svårt att få tillgång till utbildning. Det kan vara långt till skolan och för flickor riskabelt att ta sig dit. Skoluniform och undervisningsmateriel kostar och värderingar som håller flickorna hemma finns här och var fortfarande kvar. Det vore självklart bra om JOHA-fonden kunde fortsätta att stå för stipendier till nya flickor som bör få chansen till en bra utbildning men omöjligt kan klara av att betala skolavgift. Man kan hoppas att fler och fler aktörer i Tanzania skapar den möjligheten genom enskilda och lokala initiativ eller offentliga insatser.

JOHA-fonden avvecklas

JOHA-fondens styrelse har för sin del kommit fram till att stödföreningen efter väl-

förrättat värv kan fullfölja pågående stipendiering och sedan lägga ner verksamheten. Vid årsmötet i april ber styrelsen om detta mandat. Under det kommande året blir uppgiften att utforma en avslutande insats som måste bestå i utbetalningar till skolan under ytterligare fyra år för att flickor som nu går i de lägre av de sex årskurserna ska kunna gå ut skolan med examen. Pengarna har satts undan för att klara detta åtagande och IDUNA-stiftelsen som under några år blivit en strategisk partnerspart har också deklarerat ett fyraårigt perspektiv. Nytt för JOHA-fonden är också att en testamentsgåva tillkommit.

Det är inte alldeles enkelt att komma fram till hur denna avvecklingsfas kan utformas. Styrelsen är mycket tacksam för allt stöd som har kommit JOHA-fonden och flickorna till del under åren. Arbetet har varit givande men också krävande för en åldrande grupp både i styrelsen och bland medlemmarna. En förenkling eftersträvas nu samtidigt som det som har åstadkommit vårdas och alla åtaganden fullföljs.

Gunn-Britt Andersson

Återanvändning och traditionella mått

Debe, Galoni, Pishi, Gorogoro, Kibaba - namnen är alla beteckningar på tidigare mycket använda rymdmått, alla baserade på återanvända plåt-dunkar och burkar.

Ända in på 80-talet användes begagnade plåtbehållare som standardmått på marknader och i affärer. De fem som behandlas här var de vanligaste men det fanns även lokala varianter. De har numera ofta ersatts av plastbehållare och framförallt så säljs produkter numera företrädesvis per kilo.

Ordspråk som refererar till dessa gamla mått har blivit svårförstådda för dagens människor.

Debe

Debe var en 20 liters rektangulär behållare för matolja, fotogen och bensin. Övre delen (locket) skars bort och så blev det ett standardmått för potatis, lök, bönor och sädeslag. Deben fylldes med råge och därav 20 liter medan struket mått är drygt 18 liter. Deben var en engångs-förpackning i ganska tunn plåt med en liten öppning försluten ungefär som många konservburkar.

Bensin, fotogen och matolja var det vanligast innehållet. Skulle den använda debenen huvudsakligast användas för vatten fick den vara så och man använde en majscolv som kork. På den öppna debenen kunde man också montera ett bärsskaft i trä tvärs över öppningen.

Vattenförsäljare hade sina skjutkärror *makuteni* fyllda med *madebe*. En lite udda användning var som latrinbehållare i swahilistäderna. Ända in på 80-talet gick, inte särskilt välansedd latrintömmare *wachura* (grodor) omkring på sennatten med en skjutkärra och tömde deberna. Torrdassen låg mot en yttervägg mot gatan och *wachura* kom åt deberna genom en liten lucka i väggen till torrdasset. Latrin-deberna hade två små hål nära toppen där *wachura* kunde sticka in ett handtag, ungefär som pinnen i toalettpappershållare.

De djupa ”long drop” toaletterna är en ganska ny företeelse. Olyckor när man gräver en sådan brunn eller går ner för att hämta något tappat, ex vis en mobiltelefon är inte ovanliga. I kustområden anses det särskilt lyckat om man kommer ner till grundvattnet, då behöver man inte kosta på slamsugning. Inte så lyckat för driksvattenbrunnar i närheten eftersom den porösa korallstensgrunden filterar dåligt och snabbt släpper igenom kloakvatten.

Innan fabriker för korrugerad takplåt fanns i Östafrika och priserna sänkts, användes uppskurna och utplattade deber som billig takplåt.

För bensin och fotogen fanns även små 18-literstunnor i kraftigare plåt med ett liter skruvlock som på 200-literstunnor. Dessa var mer lämpade för safaribruk på dålig vägar och populära som vattendunkar för de folkgrupper som traditionellt bar på ryggen och hos masaier som använde åsnor för vattenhämtning.

Ordet debe är hindi för plåt-dunk.

Ordspråk: *Debe tupu aliwachi kelele*

- En tom debe skramlar mest

Galoni

Mat- och mineralolja såldes i gallon-dunkar. Liksom med debe skar man bort locket och använde dem som rymdmått. Både debe och gallon-dunkar har även använts som klanglådor till hembyggda gitarrer.

Måttet är en engelsk gallon om 4 quarts eller 8 pints = 4.54 liter.

Pishi

Pishi var en rund plåtburk som rymde drygt 2 liter.

Namnet är swahili från det mest sålda matfettet *Mpishi poa* (= bästa/coolaste kocken), ett vitt vegetabiliskt matfett som fortfarande säljs, nu sedan många år i plastförpackningar.

Gorogoro

Gorogoro/korokoro är en mer generell beteckning för en återanvänd plåtburk, företrädesvis rymmande två liter. Den allmänt accepterade storleken kan variera både geografiskt och över tid. Gorogoro används fortfarande som rymdmått i mer informella sammanhang.

Uttrycket sägs ha fått spridning under en hungersnöd i början av 50-talet i Kenya när matransoner delades ut. En gorogoro per vecka per person i hushållet. Ordet förknippas fortfarande med nöd och vädjan om hjälp. ”Jag har inte ens en gorogoro”

Lite mer framgångsrika personer får ständiga uppmaningar om att betala utbildning för släktingars barn eller fixa ett arbete åt dem, ge dem gorogoro.

Gorogoro används också om småmynt, växel, skräp. Det traditionella hembryggda ölet *busa* serveras i 2-liters gorogoro.

Ett etablerat uttryck är *anajasa gorogoro*, som kan sägas om en person. I dejtingsammanhang att hen är ett bra kap, inom näringslivet och om politiker att det är en bra och kapabel person. Uttrycket kan vändas till sin motsats, hen fyller inte ens en gorogoro.

Kibaba

Kibaba kan vara både rymdmått och vikt. Det gäller till viss del även de andra rymdmått. En kibaba 600 g eller en ½ liter (en engelsk pint).

Kibaba är också swahili för liten pappa/faderlig.

Ordspråk: *Haba na haba, hujaza Kibaba*. Lite i taget fyller kibaban - med ett steg i taget når man målet.

Lars Asker

Debe = 4 galoni ≈ 20 liter
Galoni = 2 Pishi = 4,5 liter (8 Pints)
Pishi = 4 Vibaba ≈ 2 liter
Gorogoro = 4 Vibaba ≈ 2 liter/2 kg
Kibaba = 0,5 liter ≈ 600g (1 Pint)

Vattenförsäljare med kärra (*mkokoteni*), fullastad med plastdunkar - ej plåtdebes.

Update from

Engineers Without Borders

New water tanks in Kagera

Our WASH in schools program - SWASH - is moving forward at high speed. This month three rainwater harvesting tanks were finalized at primary schools in the region of Kagera and there are two more underway. As the collection of water is done during the rainy season the water tanks must be built before the rainy season starting in April.

Upon completion, the next step will be the construction of toilet and sanitation & hygiene units to further strengthen health, school presence and results for 10 867 children and 160 teachers. The project is partly financed by the Ramböll Foundation.

Trips to Tanzania, Ghana and Kenya

This spring traveling to sites to conduct field trips is taking on speed. Several master students are traveling for EWB-SWE as part of their education to Tanzania, Ghana and Kenya. This month we have four volunteers in Tanzania conducting feasibility studies for our new project Open school Tumaini in Tanzania.

Tumaini Open School Project

Elin and Felicia are currently ending their field visit in the area and sharing experience:

”During two months we had the opportunity to work as volunteers for EWB-SWE and write our master’s thesis within civil engineering as a field study in Tabora, Tanzania. Tabora became our home away from home and the Tumaini organization became our second family. We have been investigating different sustainable technical solutions for the construction of Tumaini Open School, such as hidden roofs and interlocking earth block technology. We had the opportunity to learn a lot about how buildings in Tanzania are constructed. We were also privileged to experience a new culture and meet inspiring and friendly Tanzanian people.”

Since gaining independence in the 1960s, the Tanzanian government has had a policy of expelling pregnant students and adolescent mothers from school. Tens of thousands of young women have been forced to abandon their ambition of completing primary and secondary education. In late 2021 the Tanzanian Ministry of Education officially granted adolescent mothers the right to return to school. Even so, due to the extensive expelling of adolescent mot-

hers over more than six decades, it will take a considerable amount of time before the stigmatisation of the adolescent mothers disappears and their situation improves in Tanzanian society.

Benefits for teenage girls

The main objective of Tumaini is to offer the abandoned mothering and pregnant students in rural Tanzania, a second chance by constructing an open school with primary and secondary education as well as vocational training. The majority of the students will not be required to pay a tuition fee and the school is planning to provide facilities for child care, kitchen and dining hall, auditorium and dormitories for students needing to be boarding school students, etc. The completed school is planned to have a capacity of at least 450 students both day students and boarding school students.

Collecting data

The initial aim has been to collect as much data as possible to get a full understanding

of the situation the young mothers are coping with as well as try to listen attentively to the Tumaini organisation what the needs really are. From a visit in August 2022 to Tabora, Malin Sandström, Leader of the Construction collected a great deal of information and specific project requirements. In interviews with some of the girls as well as their parents, they shared dreams and wishes for the future that they hoped the school could help them to accomplish.

A multidisciplinary approach

The project itself is technically challenging and will run over a long period of time. Therefore a multidisciplinary team with a holistic approach is being recruited amongst volunteers. The project also has a need to include angels from both education, socialisation and communication within the school and its vicinity. Also including environmental impact, cost effectiveness and sustainability.

Three new water tanks constructed for primary schools in Kagera

Start of the Open School Project for young girls in Tabora

Mohammed Dewji ready

Tanzanian businessman and East Africa's only known dollar billionaire Mohammed Dewji has said he is now ready to compete with the some of the world's biggest brands such as Unilever, Procter & Gamble, Pepsi and Coca Cola.

Speaking in an interview with CNN's Connecting Africa, Dewji said his most selling product Mo Extra, a carbonated soft drink, sold over a billion bottles in 2022 and he is ready to take on the leading soft drinks giants.

"I am setting up factories everywhere where Pepsi and Coca Cola are, and I am hoping that the 1 billion bottles can reach 3 to 4 billion bottles in the next 24 to 36 months," said Mr Dewji.

With a growing catalogue of products from fertilisers to Mo Assurance, Mo Dewji, as he is fondly known in Tanzania, is setting up factories in Uganda, Rwanda, Mozambique and Zambia.

The East African 2023-02-11

African Crude Oil Pipeline

The controversial East African Crude Oil Pipeline (EACOP) has traversed one more hurdle. A French court has dismissed a petition to halt the project on technicalities, leaving NGOs disappointed. The 1,443 km pipeline, aims to ship crude from Uganda, through Tanzania, to international markets. Construction is set to start in November, but the project will undoubtedly face more environmental, human rights and perhaps funding obstacles along the way. The construction of the pipeline, which will run through Uganda and Tanzania, is scheduled to begin in November.

Oxford Economics Africa

Festivalen Sauti za Busara

sid 22 - Habari 2/2023

Festivalen Sauti za Busara

The 20th edition of Sauti za Busara festival took place at the Old Fort in Zanzibar (Ngome Kongwe) for three nights from 10th to 12th February. Globally acclaimed as one of Africa's leading music festivals, this year celebrates 20 years of showcasing quality African music, a milestone that few other festivals on the continent have achieved. Despite many challenges since its humble beginnings in 2003. "During the past two decades we have been blessed with a historic and unique location and an incredible line-up of artists," said Yusuf Mahmoud, the festival director. According to Mr. Mahmoud, the festival has become a career launchpad for many up-and-coming artists from the region to international touring opportunities. "Many artists who performed on Sauti za Busara stages have gone on to be invited to other festivals across Africa and beyond, including Siti and The Band and Tausi Women's Taarab from Zanzibar, Madalitso Band from Malawi, Sarabi from Kenya, Msafiri Zawose and Jagwa Music from Tanzania".

Equally, the festival always endeavoured to remain fresh and original while celebrating the rich and diverse cultures that Africa has to offer. "The theme for this edition is Tofauti Zetu Utajiri Wetu: Our Diversity is Our Wealth," he continued. "When programming, we always ensure youth, women and marginalised artists are included. With unique performers representing North, South, East, West and Central Africa, as well as enjoying their favourite artists, we believe many attendees also share our excitement to discover more." Finally, he added: "This milestone is a testament to our exceptional team, many great artists, all the partners and sponsors, and passionate audiences who helped sustain and fuel our growth over the past 20 years."

The line-up performing in the Old Fort in February included Tiken Jah Fakoly from Ivory Coast, widely known as Africa's greatest reggae star. His lyrics call for African unity and its economic, political and cultural resurgence. People of all races feel a deep affinity with his music and the powerful messages he never fails to deliver. BCUC from Soweto play a different style of music 'for the people by the people with the people', with explosive energy and rhythms, as witnessed by all who saw their shows at Sauti za Busara 2019. This year's singer representative is Mzee wa Bwax, who also promises a show people will never forget.

Other Tanzanian artists featured include the creative and charismatic sing-

er-songwriter Damian Soul, as well as Patricia Hillary, Zawose Reunion, Stone Town Rockerz, Culture Musical Club, Uwaridi Female Band, Zan Ubuntu, Zenji Boy na Wenzake, DCMA Young Stars, Waungwana Band, Supa Kalulu and Kikundi cha Idara ya Utamaduni.

International artists include Asia Madani (Sudan/Egypt), Nasibo (Zimbabwe), Zily (Mayotte), Naxx Bitota (DRC/Canada), Atse Tewodros Project (Ethiopia/Italy), Sana Cissokho (Senegal), Majestad Negra (Puerto Rico), Obert Dube (Zimbabwe), Kaloubadya (Reunion) and more.

This year's edition also featured Movers and Shakers (informal networking for professionals), Swahili Encounters (collaborations for local and visiting musicians), Busara Plus events at Fumba Town and other locations, and the prestigious Emerson Zanzibar Music Award, for up-coming local musicians."

The Citizen 2023-02-27

700 färre forskare

Anslaget till forskningsbiståndet har minskat kraftigt. OmVärlden har tittat närmare på konsekvenserna.

Regeringen skär kraftigt ned stödet till forskningsbistånd. Anslaget minskar i år med 54 procent. Detta är en minskning från 960 miljoner till 440 miljoner kronor.

– Neddragningarna kommer bland annat innebära att 700 färre forskare utbildas i de länder vi samarbetar med, säger Kerstin Jonsson Cissé som är chef på Sidas enhet för forskningsamarbete.

Majoriteten av alla världens forskare befinner sig i Europa, Nordamerika och Ostasien. I Afrika söder om Sahara bor en sjundedel av jordens befolkning, men bara en procent av världens forskare, uppger Sida. En del av Sveriges forskningsbistånd går till att bygga upp forskningsmiljöer i Etiopien, Moçambique, Rwanda, Tanzania, Bolivia och Kambodja, länder som Sverige har bilaterala samarbeten med.

– De utbildade forskarna får ofta betydelsefulla och inflytelserika positioner. De kan bidra till att skapa fungerande samhällen genom att utveckla näringsliv eller arbeta vid finansministerier eller miljöministerier exempelvis, säger Kerstin Jonsson Cissé.

Sidas uppdrag från regeringen är brett. Genom Sida bidrar Sverige till exempelvis hälsoforskning, jordbruksforskning, grundläggande teknikforskning och samhällsvetenskaplig forskning. I och med neddragningarna har Sida gjort bedömningen att de fortsätter med planerna men på en lägre nivå, uppger Kerstin Jonsson Cissé.

Utöver bilaterala samarbeten går forskningsbistånd även till stora organisationer som bedriver forskning om bland annat fattigdomsbekämpning, hälsa och utveckling av läkemedel.

Om Världen har tagit reda på hur det minskade svenska stödet påverkar några större forskningsorganisationer:

- I Kenya ligger International Centre of Insect Physiology and Ecology (Icipe). Här bedrivs det bland forskning om skadedjur som slår ut boskap. Sida som varit en av verksamhetens kärngivare minskar stödet från 30 miljoner till 7 miljoner. En minskning som kan drabba institutets forskning om mygg och malaria.

- Det globala konsortiet för jordbruksforskning CGIAR bedriver forskning om livsmedelssäkerhet för fattiga människor i låginkomstländer. Det handlar bland annat om hur man kan hjälpa småskaliga producenter och sänka deras utsläpp av växthusgaser. Det är en stor organisation som har forskningscenter på många platser i världen. Att Sida sänker stödet från 115 miljoner kronor till noll förväntas leda till att man kan bedriva mindre forskning.

- FN:s *Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases* arbetar med att lindra effekten sjukdomar som kopplas till fattigdom. Sverige kommer sänka stödet från 52 miljoner till 16 miljoner kronor. Detta innebär mindre forskning som leder till att man hittar vacciner eller botemedel mot tropiska sjukdomar. Sverige var 2021 den främsta givaren och stod för 34 procent av kärnstödet för TDRs forskning.

- FN:s *Human Reproduction Program* bedriver forskning för att öka sexuell och reproduktiv hälsa. Deras verksamhet handlar bland annat om att stötta och samordna forskning på en global nivå och bygga forskningskapacitet i låginkomstländer. Sida kommer sänka stödet från 38,5 miljoner kronor till 12 miljoner kronor.

- Nedskärningen hotar forskning om mödrars hälsa, tillgång till preventivmedel och säker abort. Det påverkar även vårt arbete med förbisedda problem som sjukdomen endometriosis samt sexuella och reproduktiva rättigheter i krisdrabbade miljöer. En del av det planerade arbetet har vi redan behövt skjuta upp, säger WHO:s talesperson Margaret Harris till OmVärlden.

En annan konsekvens av att dra in biståndet är att Sverige förlorar inflytande i organisationer. Som betalande medlem får ett land ofta inflytande över verksamheten. Sverige har till exempel under flera år i olika organisationer tryckt på för jämställdhet inom forskning och även drivit på vad det gäller frågor om ägandeskap.

- Människor som bor i det globala syd kan ställa relevanta frågor och identifiera problem. Därför främjar Sida ett lokalt ägandeskap genom forskningsbiståndet, säger Kerstin Jonsson Cissé.

Omvärlden: 27 februari 2023

Samia: Demokrati gemensamt mål

På kvinnodagen brukar Tanzanias president hålla tal inför en församling där CCMs kvinnoförening, UWT, dominerar. Den 8 mars valde Presidenten Mama Samia att tala inför BAWACHA (Baraza la Wanawake wa Chadema) kvinnoföreningen för det största oppositionspartiet CHADEMA. Kvinnodagen firades i Moshi. Där höll Mama Samia ett bejublat tal där huvudbudskapet var att det är alla tanzaniers ansvar att bygga en demokratisk nation oavsett ideologi.

Mama Samia har sedan sitt tillträde hållit flera möten med oppositionspartierna i syfte att skapa en ny politisk kultur av samförstånd, respekt och icke-våld. Hon betonade att detta inte var lätt. Det finns hårdföra inom både mitt eget parti och i oppositionen som inte är intresserade av att nå samsyn. Men, ”It takes two to tango”, om man vill ha politiska reformer genomförda på ett hållbart sätt, så måste vi alla samverka. Vi kan ha politisk konkurrens utan våldsamt kaos samtidigt som vi genomför reformer. Hon berättade att hennes beslut att ta bort förbudet att hålla politiska publika möten mellan valen ledde till en intensiv debatt inom CCM. Samma typ av debatt triggades inom CHADEMA, när dess ordförande Mbowe annonserade att han bjudit in Mama Samia att vara hedersgäst på CHADEMAs firande av kvinnodagen.

De församlade CHADEMA-kvinnorna jublade entusiastiskt flera gånger under Mama Samias tal. Inte minst när hon berättade att hon vill snarast möjligt få igång arbetet att skriva en ny konstitution för Tanzania. Deltagarna jublade också när ordföranden Mbowe hälsade Mama Samia välkommen. I sitt tal förklarade han att medlemmar i oppositionspartierna alltför länge hade känt sig som andra klassens medborgare. Han upprepade flera gånger att detta får aldrig hända igen. CHADEMA är beredda att förlåta och glömma eftersom presidenten visat en genuin vilja att bryta med det mörka förflutna. Han hoppades att

Mama Samias strävanden att ena nationen också skall komma att genomsyra de som arbetar under henne, inte minst inom institutioner för lag och ordning. Demokrati skall råda. Ingen nation som omfamnar diktatur och diskriminering har varit framgångsrik. Mbowe betonade att CHADEMA skall fortsätta delta i arbetet för en politisk anda av samförstånd. Samtidigt kommer CHADEMA som oppositionsparti att effektivt utkräva ansvar från regeringen och CCM så att de skall styra bättre, men också för att CHADEMA kan bli ett framtida regeringsparti.

Spillt blod

I världen dör omkring 300000 kvinnor varje år i barnsäng varav en fjärdedel i brist på blodgivarblod. Söder om Sahara är bristen på blodgivarblod mycket stor, samtidigt som mycket donerat blod går till spillo.

Den ökade trafiken, bättre vägar och de populära motorcykeltaxis ”bodaboda” har medfört en kraftig ökning av trafikolyckor och medföljande behov av blodtransfusioner. I Afrika söder om Sahara råder konstant brist på blodgivarblod. På många håll går också hälften eller mer av donerat blod till spillo.

Tanzanias National Blood Transfusion Service, NBTS etablerades 2004 och är huvudsakligen finansierat av givarorganisationer. NBTS har etablerat standards och anvisningar för blodgivarverksamheten. Blodgivare betalas inte. Blod testas för gulsot, HIV och syfilis. Givare skall vara mellan 18-65 år och vara friska.

Från 2005 till 2016 tredubblade NBTS insamlingen till nära 200 000 enheter. Men behovet uppskattas till 550 000. För att täcka behovet behövs 10 enheter per 1000 personer. Knappt 4 enheter per person samlas för närvarande in.

Det finns många orsaker till det stora spillet. 15 – 20 % faller bort vid testningen:

-Blodgivarkulturen är dåligt utvecklad så det finns relativt få som regelbundet ger blod och vars hälsostatus man känner till.

-Mycket blod ges av familj och vänner akut, när någon närstående behöver blod, dvs av människor som inte är registrerade som blodgivare. Sjukhusen sätter press på anhöriga att ge ”ersättningsblod”.

-En stor del av befolkning har diverse åkommor som gör dem olämpliga som blodgivare. Många kvinnor är gravida ofta i kombination med järnbrist. Gravida och ammande får inte ge blod. Tatuering och piercing har blivit allt mer vanliga, vilket medför sex månaders karantän

-Brist på utrustning, rutiner och utbildning av personal, samt ofta förekommande strömavbrott.

Lars Asker

TANRIKS Årsmöte

I samband med Tanzaniska riksförbundet TANRIKS årsmöte den 11 mars arrangerade Riksförbundet Diaspora Council Sverige en miljö-, kultur- och turismkväll i Göteborg. Värd för mötet var Rehema Prick, ordförande i Svetan.

Det var 159 diaspora-medlemmar närvarande. Likaså fem företag och institutioner: Fumba Town, CRDB bank, Nida och MTI investment, de deltog i mötet online.

Bupe Amon Kyelu, Ordförande TDC Global, kom från Australien. Bupe var officiell gäst på årsmötet. Tanzanias Ambassadör Joyce Olotu var officiell gäst för miljö-, kultur- och turismmötet som pågick parallellt med årsmötet. Ambassadör James Bwana Mkurugenzi, chef på utrikesdepartementet för avdelningen för samarbete med diasporan och Östafrika, representerade Tanzanias regering på mötet.

Bland de som deltog fanns från TANRIKS Elizabeth Pedersen, ordförande, Juma Magambo vise ordförande, Adolph Makaya generalsekreterare, Dickson Manga vise generalsekreterare. Zubeda Tihakana kassör och Seynab Haji finanssekreterare samt styrelsemedlemmarna Jonathan Kayumbo, Bryson och Margareth Makota. Dessutom deltog gäster och Diaspora-ledare från Danmark, England och Frankrike.

Stående från vänster: Bryson Saulo styrelseledamot, Seynab Haji finanssekreterare, Dr. Dickson Manga vice generalsekreterare, Lomnyaki Latera styrelseledamot, Rehema Prick valberedningen. Sittande: Adolph Makaya generalsekreterare, Elizabeth Pedersen TANRIKS Ordförande, Ambassadör Joyce Olotu, Ambassadör James Bwana från utrikesministeriet, avdelningen för diaspora och Östafrika ,

James Bwana informerade om att Tanzanias regering nu är beredd att ge mer möjligheter till den tanzaniska diasporan. Regeringen är i slutskedet att förverkliga den speciella status som diasporan har ansökt om och uppmanar alla att ha tålmod. Det handlar om fritt visum om man reser till Tanzania, arvsrätt, adoption, att kunna äga mark och investera m.m. En hel del har börjat förverkligas såsom att tanzanier

som saknar tanzaniskt pass nu får öppna ett bankkonto med legitimation från bopättningslandet.

Dagen var lyckad med många aktiviteter, bland annat traditionella danser, Bongo Flava musik från Tanzania med DJ Hamad Tihakana och god mat från Nimko Kapande köket. TANRIKS fick flera nya medlemmar från Göteborg.

Rehema Prick

Tumaini jobbar på

Tumaini Children's Center i Kageraregionen fortsätter att arbeta med barn som bor och lever på gatan. Barnen stöttas för att de ska kunna återintegreras till samhället och få ett bra liv, och man arbetar med att förebygga att barn behöver lämna sina hem för ett liv på gatan. Personalen träffar barn som bor på gatan och samtalar och stöttar dem. Vissa kan få hjälp att återvända direkt till sina hembyar, andra behöver få mer stöd. Drygt 60 barn bor på centrat för att få stöd att komma in i skolgången igen och för att hitta en långsiktig plan för dem. Förra året kunde 66 barn flytta tillbaka till släktingar, familjehem eller internatskolor. Personalen följer sedan upp hur de har det. Förra året gjorde de 315 besök till barn som tidigare bott på centrat.

Centret arbetar också med lokalsamhället och lokala ledare för att förebygga att barn lämnar sina hem, genom att barnen som lever i utsatthet kan få stöd av lokalsamhället så att barnen inte upplever att deras enda utväg är att lämna sitt hem för ett liv på gatan.

Svetan har stöttat projektet sedan starten 2005 och söker medel från ForumCiv för detta. Svetan har nu skrivit avtal med ForumCiv och Tumaini Children's Center för ytterligare tre år. Projektet stötts också av Bukobahjälpen, en annan svensk organisation som Svetan samarbetar med.

Tumaini Children's Center arbetar för att öka sin grad av självfinansiering. De gör det genom att odla mycket av maten de behöver och sälja olika produkter de tillverkar och genom att deras kör spelar in och säljer CD-skivor.

Jeanette Olsson

